

Burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen;

Gezien de aanvraag van:

Besluit omgevingsvergunning

Burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen hebben op 19 april 2019 een aanvraag voor een tijdelijke omgevingsvergunning ontvangen voor het realiseren van een zonnepark (Roodehaan fase IIa). De aanvraag betreft tussen Evertsweg en Winschoterweg kadastraal bekend NDK, G, 680, 681, 682, 2100, 2401, 2402, 2438, 2439 te Groningen en is aangevraagd door ✓.. De aanvraag is geregistreerd onder nummer 201971550.

Verlenen omgevingsvergunning

Wij hebben besloten gelet op de artikelen 2.1.1a, 2.1.1.b, 2.1.1c, 2.10, 2.11 en 2.12.1a 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de omgevingsvergunning te verlenen. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. Wij raden u aan om de motivering per deelactiviteit met de bijbehorende bijlagen zorgvuldig door te nemen. Dit kan veel misverstanden voorkomen. U moet namelijk de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften naleven.

Let op: wij maken u er op attent dat u op eigen risico handelt als u gebruik maakt van de verleende omgevingsvergunning voordat deze onherroepelijk is.

De omgevingsvergunning wordt verleend onder de bepaling dat de gewaarmerkte stukken deel uitmaken van de vergunning.

De activiteit(en) waarvoor u een omgevingsvergunning heeft aangevraagd en die tijdelijk aan u worden verleend tot en met 2 oktober 2049, zijn:

1. Bouwactiviteit art. 2.1 lid 1 onder a Wabo
2. Aanlegactiviteit art. 2.1 lid 1 onder b Wabo
3. Strijdig gebruik art. 2.1 lid 1 onder c Wabo

In de bijlage treft u voor de hierboven genoemde activiteit(en) de afzonderlijke motivering aan.

Uitgebreide voorbereidingsprocedure

In het kader van de Uniforme openbare Voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht) is de voorgenomen omgevingsvergunning gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn zijn wel zienswijzen naar voren gebracht.

Zienswijze

Met betrekking tot onze reactie op de ingebrachte zienswijzen verwijzen wij u naar de bijlage.

Verklaring van geen bedenkingen

De gemeenteraad heeft categorieën van gevallen aangewezen waarvoor een verklaring van geen bedenkingen zoals bedoeld in artikel 2.27 van de Wabo niet is vereist. Dit project valt in categorie S. Duurzame energie

Projecten ten behoeve van duurzame energievoorzieningen binnen en buiten de bebouwde kom, met uitzondering van windturbines en biogasinstallaties.

Een verklaring van geen bedenkingen van de raad is dus niet vereist.

Inwerkingtreding en rechtsbescherming

Deze beschikking treedt in werking 6 weken na de dag na de publicatie. Indien er tegen deze beschikking een verzoek om een voorlopige voorziening bij de rechtbank wordt ingediend, treedt de vergunning niet eerder in werking dan nadat er op het verzoek is beslist.

Tegen dit besluit kunt u beroep instellen op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Dat moet dan binnen zes weken na dagtekening van deze brief. Hoe dit moet, kunt u lezen op gemeente.groningen.nl/bezwaar-maken-en-beroep-indienen. Als u dit wilt, kunt u de informatie van de website ook schriftelijk ontvangen. Belt u dan met de afdeling Juridische Zaken, tel (050) 367 74 83.

Beroep leidt niet automatisch tot uitstel van de gevolgen van een besluit. U kunt daarom naast beroep instellen ook een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Nederland.

U kunt ook digitaal het beroep- en verzoekschrift indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de site voor de precieze voorwaarden.

Het besluit wordt door ons gepubliceerd op <https://gemeente.groningen.nl/bekendmakingen>.

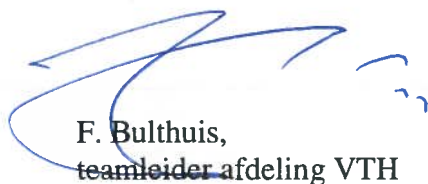
Bijlagen

- bestandenlijst behorend bij beschikking van dossier 201971550;
- motivering per deelactiviteit;
- de onder deze omgevingsbeschikking behorende voorschriften;
- nota van zienswijzen.

Datum: 2 oktober 2019

Nummer: 201971550

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,
namens hen, concerndirecteur Groningen,
namens deze,

F. Bulthuis,
teamleider afdeling VTH

DEFINITIEF

Bestandenlijst behorend bij beschikking van dossier 201971550

Bestandsnaam	Datum aanmaak
4363107_1555674543965_Layout_Roodehaan_IIA_detail.pdf	19-04-2019
4363107_1555673815730_Fase_IAB_onderconstructieberekeningen.pdf	19-04-2019
4363107_1555676252714_Archeologie_Roodehaan Fase II_en_III.pdf	19-04-2019
4363107_1555676582875_Notitie_waterspitsmuis_Roodehaan_- _Fase_IIA.pdf	19-04-2019
4363107_1555676017671_Constructiebrief_Groot_Roodehaan_Fase II _en_III.pdf	19-04-2019
4363107_1555675616661_190405_Brandveiligheid_Zonnepark_Roodeh aan_II_en_III.pdf	19-04-2019
4363107_1555676898500_Quickscan_FF_2016- wet_zonnepark_Roodehaan.pdf	19-04-2019
4363107_1555678432702_papierenformulier.pdf	19-04-2019
4363107_1555677856298_Uitbreiding_ontheffing_Buizerd_Roodehaan_ getekend.pdf	19-04-2019
4363107_1561382182792_Layout_Schematisch_versie_juni_2019.pdf	25-06-2019
4363107_1561382330764_Landschappelijke_inpassing_Roodehaan_Fase _II_en_III.pdf	25-06-2019
4363107_1562069624746_190703_Roodehaan_IIA_- _ruimtelijke_onderbouwing.pdf	02-07-2019
4363107_1562069697066_Roodehaan_- _Fase_2_technische_tekeningen_juni_2019-.pdf	02-07-2019

Motivering omgevingsvergunning

Dit onderdeel maakt deel uit van de omgevingsvergunning verleend op 2 oktober 2019. De aanvraag betreft het realiseren van een zonnepark (Roodehaan fase IIa) en is aangevraagd door De aanvraag is geregistreerd onder nummer 201971550.

- *Activiteit het uitvoeren van een werk of werkzaamheden (artikel 2.1 lid 1 sub b Wabo)*
- *Activiteit bouwen (artikel 2.1 lid 1 sub a Wabo)*
- *Activiteit strijdig gebruik (artikel 2.1 lid 1 sub c Wabo)*

Gelet op artikel 2.1, 2.2, 2.10, 2.11 en 2.23 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is de omgevingsvergunning voor de activiteit het uitvoeren van een werk of werkzaamheden (artikel 2.1 lid 1 sub b Wabo) verleend, de activiteit bouwen (artikel 2.1 lid 1 sub a Wabo) en de activiteit strijdig gebruik (artikel 2.1 lid 1 sub c Wabo) verleend tot 30 jaar na datum van afgifte van deze vergunning..

De omgevingsvergunning wordt verleend onder de bepaling dat de gewaarmerkte stukken deel uitmaken van de vergunning.

Onderdeel van dit besluit vormen:

1. bouwtekeningen (conform bestandenlijst)
2. voorwaarden
3. afwijking van het bestemmingsplan

De activiteit bouwen is getoetst aan de van toepassing zijnde regelgeving zoals is opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied, het Bouwbesluit 2012, de gemeentelijke welstandsnota en de Bouwverordening. Uw bouwplan voldoet aan de eisen zoals deze zijn opgenomen in de Welstandsnota. Ook is uw aanvraag getoetst aan de van toepassing zijnde bepalingen uit het Bouwbesluit 2012 en de Bouwverordening. Hieraan wordt voldaan.

Buitenplanse afwijking met zienswijzen 2.12.1a 3

De activiteit is in strijd met de bepalingen van het bestemmingsplan. Het perceel valt in het bestemmingsplan 'Buitengebied' en heeft hierin de bestemmingen 'Agrarisch', 'Agrarisch met waarden' en 'Waarde - archeologie 2'. Het gebruik van de gronden voor een zonnepark niet past binnen de huidige agrarische bestemmingen. Voor deze strijdigheid is geen binnenplanse afwijking mogelijk. Op grond van artikel 2.12 lid 1, sub a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht kunnen wij echter afwijken van de voorschriften voor dit bouwen. Wij hebben daarvoor de volgende motivering:

Ruimtelijke afweging

Uit de bij deze aanvraag behorende ruimtelijke onderbouwing 'Zonnepark Roodehaan IIa (Solar advies, 16 april 2019)' blijkt dat het project ruimtelijk aanvaardbaar is.

Daarnaast blijkt uit het landschapsplan 'Landschappelijke inpassing zonnepark Roodehaan fase 2 en 3 (LAOS, 4 april 2019)' dat het plan stedenbouwkundig/landschappelijk gezien goed is ingepast in haar omgeving.

In het kader van de Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht) is de voorgenomen omgevingsvergunning met ingang van 11 juli 2019 gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn zijn zienswijzen naar voren gebracht. Met betrekking tot onze reactie op de ingebrachte zienswijzen verwijzen wij u naar de bijlage.

Wij zijn dan ook van mening dat wij in alle redelijkheid de voorgenomen afwijking van het bestemmingsplan kunnen toepassen.

VOORWAARDEN

- Op grond van artikel 2.41.1, lid 2, sub e en f en artikel 2.42.2 van de provinciale omgevingsverordening gelden de volgende voorwaarden:
 - a. de vergunning geldt voor de duur van maximaal 30 jaar
 - b. de bouwwerken en voorzieningen alleen overeenkomstig het inrichtingsplan behorende bij deze vergunning mogen worden gebouwd en aangelegd.
 - c. de in het inrichtingsplan opgenomen beplanting dient te worden aangelegd tegelijkertijd met het realiseren van de bouwwerken en in stand te worden gehouden overeenkomstig het inrichtingsplan behorende bij dit besluit.
- **BIBOB**

Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden dient u alsnog de vragen 13 en 14 van het bibob-intakeformulier te beantwoorden (over de financiering van het bouwplan en de gegevens van de ondernemingen die het bouwplan gaan uitvoeren) en deze beantwoording inclusief de gevraagde bewijsstukken te zenden aan:
Afdeling Orde en Veiligheid, t.a.v. Bibob-coördinator, Postbus 20001, 9700 PB Groningen.

Zolang de gemeente deze gegevens niet heeft kunnen beoordelen dient u er rekening mee te houden dat de verleende vergunning kan worden ingetrokken.
- **Archeologie**

Aanvullend archeologisch onderzoek vereist.

Het plangebied van het zonnepark Roodehaan (fase IIIA/B) ligt deels binnen de archeologische zone 'Stroomdal Oerhunze'. Daarvoor geldt dat voorafgaande aan bodemverstoringen groter dan 200m² én dieper dan 0,3m beneden maaiveld archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden. Uit de reeds uitgevoerde inventariserende booronderzoeken (Laagland Archeologie Rapport 152 en 244) is gebleken dat in delen van de archeologische zone inderdaad een kans is op het aantreffen van archeologische resten. Voor de locatie van de voormalige boerderijplaats is nader onderzoek in de vorm van een grondradar, dan wel proefsleuven nodig om na te gaan of en zo ja hoe diep er nog funderingsresten aanwezig zijn. Voor de overige gebieden met een hoge archeologische waarde is een aanvullend booronderzoek verplicht gesteld. Deze onderzoeken zullen voorafgaand aan de grondwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Met de gegevens hiervan wordt vervolgens besloten worden of nader onderzoek nodig is, dan wel dat delen vrijgegeven kunnen worden.

Voorafgaande aan de grondwerkzaamheden dient in de aangewezen gebieden aanvullend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

VOORWAARDEN bij dossier: 201971550

De omgevingsvergunning wordt verleend onder de volgende voorwaarden:

Voorwaarden voor start van de bouw

- De **start van de activiteiten op de bouwplaats** dient tenminste 2 werkdagen voor die tijd te worden gemeld via bouwinspectie@groningen.nl.
- **Einde van de activiteiten op de bouwplaats** dient uiterlijk op de dag van beëindiging van de werkzaamheden te worden gemeld via bouwinspectie@groningen.nl.
- Alle hieronder genoemde gegevens dienen minimaal drie weken voor aanvang van de uitvoering van het betreffende onderdeel van de bouw te worden ingediend bij het hieronder vermelde emailadres onder vermelding van het vergunningnummer 201971550:
 - De constructie is alleen getoetst op hoofdlijnen. Voorafgaand aan het bouwen van **constructieve onderdelen**, dient hiervoor goedkeuring te zijn verkregen van de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Hiertoe dienen de benodigde tekeningen en berekeningen met uitwerking van deze constructieve onderdelen nog te worden ingediend. Deze kunt u sturen naar constructeur.vth@groningen.nl.
 - Bij de toetsing op de bouwkundige aspecten volgens het bouwbesluit is uitgegaan van een uitvoering van in Nederland gangbare bouwwijzen, materialen en materiaaleigenschappen. Indien in afwijking hiervan wordt gebouwd moeten hiervan de nodige berekeningen en/of tekeningen worden ingediend ter toetsing. Deze kunt u sturen naar bouwinspectie@groningen.nl.
 - Voordat er met activiteiten op de bouwplaats wordt gestart dient er een door de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving **goedgekeurd Veiligheidsplan** aanwezig te zijn. Hiertoe moet bijgaand formulier 'Veiligheidsplan' in worden gevuld en ingediend. Deze kunt u sturen naar bouwinspectie@groningen.nl.

Voorwaarden tijdens de uitvoering

- De inspecteur van de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving dient, ten minste **twee dagen** voor de aanvang, telefonisch via 14 050 of via bouwinspectie@groningen.nl, van de volgende werkzaamheden in kennis te worden gesteld van:
 - de aanvang van de grondwerkzaamheden

Veiligheidsplan

Doel:

De uitvoering van bouw- en sloopwerkzaamheden is zodanig dat voor de omgeving een onveilige situatie of voor de gezondheid of bruikbaarheid nadelige hinder zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Bij het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden worden maatregelen getroffen ter voorkoming van:

- letsel van personen op een aangrenzend perceel of een aan het bouw- of sloofterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen;
- letsel van personen die het bouw- of sloofterrein onbevoegd betreden, en
- beschadiging of belemmering van wegen, van in de weg gelegen werken en van andere al dan niet roerende zaken op een aangrenzend perceel of op een aan het bouw- of sloofterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen.

Indienen:

Bij voorkeur per e-mail; bouwinspectie@groningen.nl, minimaal 3 weken voor aanvang van de werkzaamheden. Per post is ook mogelijk, de adresgegevens zijn; gemeente Groningen, afdeling VTH, Postbus 7081, 9701 JB Groningen.

Opmerking:

Het veiligheidsplan is geen VGM plan. VGM plannen worden niet gezien als veiligheidsplannen conform artikel 8.7 van het Bouwbesluit en worden niet in behandeling genomen.

Wettelijke eis:

Het veiligheidsplan dient te zijn goedgekeurd voor de start van de werkzaamheden en moet op de bouwplaats aanwezig zijn conform artikel 1.23 van het Bouwbesluit.

1. Vergunninghouder

Naam	
Adres	
Postcode en Plaats	
Telefoonnummer	
Contactpersoon	

2. Aannemer

Naam	
Adres	
Postcode en plaats	

Telefoonnummer	
Contactpersoon ter plaatse	
Telefoonnummer	

3. Projectgegevens

Project	
Locatie/straat/kavel nummer	
Omgevingsvergunning nummer	

4. Bouwproces

Korte omschrijving van de bouwwijze met aandacht voor:

Hulpwerken* zoals bijv.; damwanden, bemalingen, steiger-, stut- en stempelwerk;
Fundering*: (bij heiwerkzaamheden; hoe wordt schade aan naburige bouwwerken voorkomen?)
Vloeren:
Wanden:
Dak:

* indien een bouwput wordt gemaakt:

- de hoofdropzet van de verticale bouwputafscheiding en de bouwputbodem;
- de uitgangspunten voor een bemalingsplan;
- de uitgangspunten voor een monitoringsplan ter voorkoming van schade aan naburige bouwwerken, waarbij tevens aandacht moet worden besteed aan monumenten binnen een straal van 50 meter rondom het bouwterrein.

5. Geluid en werktijden

Bedrijfsmatige bouw- of sloopwerkzaamheden zijn toegestaan op werkdagen en op zaterdag tussen 7.00 uur en 19.00 uur.

Bij het uitvoeren van bovengenoemde werkzaamheden, worden de dagwaarden en de daarbij behorende maximale blootstellingsduur niet overschreden (zie onderstaande tabel).

Dagwaarde	≤ 60 dB(A)	> 60 dB(A)	> 65 dB(A)	> 70 dB(A)	> 75 - ≤ 80 dB(A)	> 80 dB(A)
Maximale blootstellingsduur	onbeperkt	50 dagen	30 dagen	15 dagen	5 dagen	0 dagen

Het is zonder ontheffing niet toegestaan de genoemde tijden, dagwaarden en/of blootstellingsduur te overschrijden. In bijzondere gevallen kunt u bij de afdeling VTH een ontheffing aanvragen via bouwinspectie@groningen.nl. Onderdeel van een ontheffingsverzoek is een akoestisch rapport.

Werkdagen en tijden

6. Materieel

Maakt u gebruik van een kraan*?

☐

JA

☐

NEE

Indien ja, hoe waarborgt u de veiligheid van de gebruikers van de openbare ruimte?

* Plaats van de kraan en de hijszones op tekening aangeven.

7. Heiwerkzaamheden

Maakt u gebruik van een hei/boorstelling?

☐

JA

☐

NEE

Indien ja, staat de hei/boorstelling op draglineschotten?

☐

JA

☐

NEE

Indien er geen gebruik gemaakt wordt van draglineschotten dan dient er een grond-mechanische berekening te worden aangeleverd waaruit blijkt dat de ondergrond voldoende draagkracht bezit om de heistelling veilig te gebruiken. Tevens dient er een rapport van een trillingenonderzoek te worden ingediend, indien aannemelijk is dat bij het uitvoeren van de bouw- of sloopwerkzaamheden grotere trilling sterkten veroorzaakt worden dan de trilling sterkte bedoeld in artikel 8.4, eerste lid van het Bouwbesluit.

8. Opslag materiaal/materieel

Gaat u materiaal/materieel in de openbare ruimte (gemeentegrond) opslaan?

☐

JA

☐

NEE

Indien ja, hoe waarborgt u de veiligheid van de gebruikers van de openbare ruimte?

N.B.: Wanneer u gebruik maakt van gemeentegrond dient u contact op te nemen met de dienst Stadstoezicht, bereikbaar onder telefoonnummer: 14 050. Tevens kunt voor meer informatie de volgende website bezoeken: <https://gemeente.groningen.nl/gemeentegrond-tijdelijk-gebruiken>

N.B.: Bij verkeer belastende maatregelen zoals bijvoorbeeld afzettingen en afsluitingen van wegen of gedeelten van wegen dient u contact op te nemen met het Loket Beheer en Verkeer, bereikbaar onder telefoonnummer 14050.

9. Overige maatregelen

Maatregelen ter voorkoming van mogelijk gevaar **aan derden** door bijvoorbeeld:

Vallende delen:

Lawaai/Trillingen*/Stofhinder:
Afval:
Anders, nl.

* een rapport van een trilling onderzoek aanleveren, indien aannemelijk is dat het uitvoeren van bouw,- of sloopwerkzaamheden een grotere trilling sterkte veroorzaakt dan de trillingssterkte bedoeld in artikel 8.4 eerste lid van het Bouwbesluit.

10. Tekening van de bouwplaatsinrichting

Op deze tekening(en) moet worden aangegeven:

- de toegang tot de bouw- of sloopplaats inclusief begrenzing, afscheiding en afsluiting van de bouw- of sloopplaats;
- de ligging van het perceel waarop gebouwd of gesloopt wordt en de omliggende wegen en bouwwerken;
- de situering van het te bouwen of te slopen bouwwerk;
- de aan- en afvoerwegen;
- de laad-, los- en hijszones;
- de plaats van bouwketen, bouwborde;
- de plaats van bomen op of nabij het bouwterrein;
- de in of op de bodem van het perceel aanwezige leidingen;
- de plaats van machines, afvalcontainers, werktuigen en ander hulpmaterieel en opslag van materialen;
- de bereikbaarheid van bluswater- en andere veiligheidsvoorzieningen.

De schaal van bedoelde tekening(en) mag niet kleiner zijn dan 1:100, of 1:1000 wanneer details op een schaal van 1:100 zijn bijgevoegd.

Het veiligheidsplan moet voldoen aan de eisen zoals verwoordt in de landelijke richtlijn bouw- en sloopveiligheid. In deze richtlijn worden onder andere de minimale bouwveiligheidszone, hijszone en hijsgebied weergegeven. Meer informatie is te vinden op <https://www.bwtinfo.nl/dossiers/richtlijn-bouw-en-sloopveiligheid>

NOTA VAN ZIENSWIJZEN

1. Aanleiding

1.1 Inleiding

Dit document is de reactienota op de ingediende zienswijzen op het ontwerp van de omgevingsvergunningen voor het realiseren van het zonnepark Roodehaan (fase IIa, IIB, IIIa en IIIb), gelegen op diverse percelen tussen de Winschoterweg en Evertsweg in Groningen.

De volgende ontwerp omgevingsvergunningen hebben vanaf 11 juli 2019 tot en met 21 augustus 2019 ter inzage gelegen.

- 201970534 (fase IIIa en IIIb)
- 201971550 (fase IIa)
- 201971694 (fase IIB)

In deze nota van zienswijzen geeft het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen een reactie op de ingediende zienswijze. De nota licht ook toe tot welke wijzigingen de zienswijzen geleid hebben.

1.2 Leeswijzer

In paragraaf 2 wordt ingegaan op de procedure waarin de zienswijzen ingediend zijn en het vervolg van de procedure. In paragraaf 3 worden de verschillende indieners van de zienswijzen (anoniem) benoemd. In paragraaf 4 wordt de zienswijze samengevat en beantwoord. De nota eindigt in paragraaf 5 met de conclusie en een overzicht van de wijzigingen.

2. Procedure

2.1 Aanvraag omgevingsvergunning

201970534

Op 14 februari 2019 heeft Solarfields Projecten B.V. een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor het realiseren van het zonnepark Roodehaan Fase IIIa en IIIb op de percelen, kadastraal bekend gemeente Noorddijk, sectie G, nummers 816, 817, 818, 819, 820, 821, 849, 850, 2446, 2450, 2452, 2455, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2609 en (gedeeltelijk) 2610.

De aanvraag betreft de volgende activiteiten als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo):

- Bouwen (artikel 2.1, lid 1, onder a Wabo)

Op 5 april 2019 is de aanvraag aangevuld met de activiteiten:

- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening (artikel 2.1, lid 1, onder c Wabo)
- Weg aanleggen of veranderen (artikel 2.1, lid 1, onder b Wabo)

201971550

Op 19 april 2019 heeft Zon Direct Groningen B.V. een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor het realiseren van zonnepark Roodehaan Fase IIA (bestaande uit zonnepanelen, onderstellen, klemmen, omvormers en overig toebehoren) op de percelen, kadastraal bekend gemeente Noorddijk, sectie G, nummers 2100, 2401, 2402, 680, 681, 682, 2438, 2439, 2441, 2440, 2398, 2399 en 2441. Deze percelen zijn gelegen tussen de Evertsweg en Winschoterweg in Groningen.

De aanvraag betreft de volgende activiteiten als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo):

- Bouwen (artikel 2.1, lid 1, onder a Wabo)
- Weg aanleggen of veranderen (artikel 2.1, lid 1, onder b Wabo)
- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening (artikel 2.1, lid 1, onder c Wabo)

201971694

Op 29 april 2019 heeft Energiefonds Groningen B.V. een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor het realiseren van zonnepark Roodehaan Fase IIb (aansluitend op Fase Ila) op de percelen kadastraal bekend gemeente Noorddijk, sectie G, nummers 2461, 710, 2442 en 2438. Deze percelen zijn gelegen tussen de Winschoterweg en Evertsweg in Groningen.

De aanvraag betreft de volgende activiteiten als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo):

- Bouwen (artikel 2.1, lid 1, onder a Wabo)
- Weg aanleggen of veranderen (artikel 2.1, lid 1, onder b Wabo)

Deze aanvraag is ambtshalve mede aangemerkt als een aanvraag om een vergunning voor de activiteit het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, zoals bedoeld in artikel 2.1, lid 1, onder c Wabo.

Op deze aanvragen is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing, zoals bedoeld in paragraaf 3.3 Wabo.

2.2 Procedure zienswijzen ontwerp omgevingsvergunning

Vanaf 11 juli 2019 tot en met 21 augustus 2019 hebben de ontwerp omgevingsvergunningen voor het realiseren van het zonnepark Roodehaan (Fase IIIa en IIIB, Fase IIa en Fase IIb) ter inzage gelegen.

Een ieder kon tot en met 22 augustus 2019 op het ontwerp van de omgevingsvergunningen reageren door een zienswijze in te dienen.

Tijdens de inspraakperiode is een zienswijze ingediend, namens negen (rechts)personen. In deze reactienota wordt de zienswijze samengevat en beantwoord.

Vanwege privacywetgeving wordt verwezen naar het registratienummer van de zienswijze, zoals vermeld in de ontvangstbevestiging. De zienswijze wordt anoniem beantwoord. De zienswijze is samengevat en niet integraal als bijlage bij deze reactienota gevoegd.

2.3 Verdere procedure

De ingediende zienswijze worden betrokken bij besluitvorming over de gevraagde omgevingsvergunning. Na besluitvorming is er voor belanghebbenden, die een zienswijze hebben ingediend, gelegenheid tot het aantekenen van beroep bij de rechtbank.

3. Zienswijze

Per brief van 19 augustus 2019, ontvangen op 20 augustus 2019, heeft mevrouw mr. dr. A. Schwartz van Blokzijl Advocaten een zienswijze ingediend tegen de ontwerpbesluiten.

De zienswijze is ingediend namens de volgende personen. Uit privacyoverwegingen zijn de namen van de indieners niet weergegeven.

Nummer	Registratienummer	Straat	Postcode en woonplaats
1	7640462	Woortmansdijk 40	9608 TB, Westerbroek
		Woortmansdijk 34	9608 TB, Westerbroek
		Woortmansdijk 32	9608 TB, Westerbroek
		Woortmansdijk 30A	9608 TB, Westerbroek
		Woortmansdijk 28	9608 TB, Westerbroek
		Woortmansdijk 26	9608 TB, Westerbroek
		Woortmansdijk 24	9608 TA, Westerbroek
		Woortmansdijk 22	9608 TA, Westerbroek
		Woortmansdijk 1	9608 TA, Westerbroek

4. Samenvatting en beantwoording zienswijze

Hieronder wordt een samenvatting van de ingekomen zienswijze weergegeven, evenals de reactie van de gemeente daarbij. Hierbij is gebruik gemaakt van een reactie die de gezamenlijke ontwikkelaars (Solarfields, Zon Direct Groningen en Energiefonds Groningen) hebben opgesteld naar aanleiding van de ingediende zienswijze.

1. Er is in het voorgenomen plan geen rekening gehouden met de visuele en landschappelijke vormgeving. De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark met circa 150.000 zonnepanelen, bevestigd op montageframes. Daarnaast zullen meer dan 60 power stations worden geplaatst die de door de zonnepanelen opgewekte gelijkstroom omzetten in wisselstroom, geschikt voor het elektriciteitsnet. De percelen zullen dus extensief worden bebouwd met stellages van rijen zonnepanelen met een hoogte van 2,1 meter, zo ver het oog reikt. En dan wordt het terrein ook nog omsloten door een twee meter hoog hekwerk tegen diefstal en vandalisme. En dat terwijl indieners juist uit de stad zijn vertrokken om van het weids uitzicht en hun rust buiten te kunnen genieten.

Reactie

Wij realiseren ons dat een zonnepark een ingreep in het landschap betekent en daarmee ook impact op de omgeving en haar omwonenden heeft.

In het inpassingsplan van Roodehaan is het (cultuurhistorische) landschap als uitgangspunt genomen. Daarbij is o.a. gekeken naar behoud van de historische verkaveling (sloten en greppels), behoud van het microreliëf en het vrijhouden van een brede strook voor toekomstig herstel van de Hunzeloop.

Dit is niet alleen vanuit het landschap van belang, ook voor de ecologie is het behoud van de sloten en greppels van betekenis.

Hierbij is het ook van belang dat een zonnepark onder de juiste randvoorwaarden wordt gerealiseerd en dat er draagvlak bestaat. Derhalve hebben de gezamenlijke ontwikkelaars, de gemeente en de landschapsarchitecten de omwonenden sinds september 2018 vroegtijdig meegenomen in de planontwikkeling en hebben zij hen daadwerkelijk laten meedenken over het ontwerp en de inrichting hiervan overeenkomstig de zogenaamde maatwerkprocedure van de Provincie Groningen.

De gezamenlijke ontwikkelaars hebben meerdere informatieavonden en keukentafel gesprekken gehouden, met juist mede als doel om tot een voor de omwonenden acceptabele landschappelijke inpassing te komen welke recht doet aan de omgeving. De omwonenden aan de Winschoterweg (zuidkant van het plangebied) en de omwonenden aan de Woortmansdijk (oostkant van het plangebied) zijn hierbij betrokken.

Er wordt gesteld dat de beoogde ontwikkeling een plaatsing van 60 power stations zal betekenen. Dit is een onjuiste constatering, dit aantal ligt rond de 20. Het is inderdaad correct dat de zonnepanelen op een hoogte van 2.1 meter zullen worden geplaatst en dat er een hek om het gehele terrein zal worden geplaatst. Echter, voor de landschappelijke inpassing is speciaal de professionele Landschapsarchitect Laos door de ontwikkelaars aangetrokken.

De wensen van de omwonenden over de inrichting van het gebied hebben tot de volgende aanpassingen in het plan geleid:

- De hoogte van de panelen is van 2,50 meter teruggebracht naar 2,10 meter;
 - De (hoge) bosschage wordt in de landschappelijke inpassing vervangen door lage heesters;
 - Het zicht op de stad wordt door deze aanpassing in stand gehouden;
 - De parken Fase IIa, IIb en IIIa en IIIb hebben een identiek (technisch) ontwerp, dit ter voorkoming van verstoring in het landschap;
 - Het aanbrengen van een recreatief 'struin' pad door het park heen, welke langs de oude Hunze zone loopt;
 - Transformatorhuisjes worden op ruime afstand (600 meter) van de woningen geplaatst.
2. Zonneparken in natuurgebieden zijn niet toegestaan. Weliswaar is de huidige bestemming niet 'Natuurgebied', maar zo ervaren indieners het gebied wel. Bijna 60 hectare met zonnepanelen worden aangelegd, zonder dat goed naar omwonenden is geluisterd en zonder dat met hen is overlegd. Indieners zullen niet profiteren van de energie die wordt opgewerkt, aangezien deze naar bedrijven gaat. Zij worden enkel geconfronteerd met de nadelen. Hun uitzicht zal zeer beperkt worden. Er zullen weliswaar heesters worden geplant, die de zonnepanelen aan het zicht moeten onttrekken, maar nu zien indieners paarden, koeien en andere diersoorten, zoals diverse weidevogels, ooievaars, fazanten en ook de roerdomp. Straks zal dat niet meer het geval zijn. De aanleg van het zonnepark gaat ten koste van het landelijke karakter van de omgeving.

Reactie

Het weidse uitzicht zal inderdaad wijzigen. Het zonnepark grenst overigens niet direct aan de woningen, maar er is een afstand tussen de woningen en het zonnepark van gemiddeld 400 meter (minimaal 350 meter). Overigens bestaat er geen recht op een blijvend vrij uitzicht. De gemeente is aan het groeien; nieuwe woningen, bedrijven en infrastructuur zijn nodig, aanvullend zijn ook plekken voor duurzame stroomopwekking noodzakelijk.

Zonnepark Roodehaan bestaat uit 3 fases. Fase I grenst aan het stedelijk gebied. De Fases II en III liggen in het buitengebied. Fase II en III zijn onderdeel van het hele ontwikkelingsgebied voor zonneparken bij Roodehaan en sluiten aan bij Fase I. Voor deze fases is daarom gekozen voor een integrale aanpak, waarbij beide parken onderdeel zijn van één landschappelijke visie. Omdat Fase I reeds aansluit op stedelijk gebied en fase II en III daarop aansluiten, kunnen deze fases eveneens beschouwd worden als aansluitend aan het stedelijk gebied.

De provincie Groningen wil ruimte bieden voor lokale initiatieven om zonneparken te plaatsen, ook in het buitengebied. Deze doelstelling is omschreven in de nieuwe Omgevingsvisie en Omgevingsverordening, vastgesteld op 19 april 2016. Dit nieuwe beleidskader stelt dat de zonneparken bij voorkeur worden aangelegd in de buurt van stedelijk gebied. Voorwaarde bij de aanleg van zonneparken is dat gemeenten erop toezien dat deze goed worden ingepast in het landschap en dat sprake is van maatschappelijk en politiek draagvlak.

Zonnepark Roodehaan is een zonnepark aan de rand van het stedelijk gebied van de gemeente Groningen. De gronden van de projectlocatie kennen een agrarisch gebruik, waardoor geen sprake is van aantasting van (beschermde) natuurgebieden. Mits sprake is van een goede landschappelijke inpassing, voldoet de ontwikkeling aan de door de provincie

gestelde criteria. Een landschappelijke inpassing van het zonnepark is uitgewerkt in een landschapsplan, dat is toegevoegd aan de ruimtelijke onderbouwing.

3. Het grootste bezwaar van indieners is het verdwijnen van het vrij uitzicht. Voor hen is dit destijds de reden geweest om hun huizen aan de Woortmansdijk te kopen. Het vrije uitzicht, met aan de ene kant de stad Groningen en aan de andere kant groene weilanden, met diverse dieren daarin, is een genot om naar te kijken, op elk moment van de dag en in alle jaargetijden.

Reactie

De gemeente geeft een tijdelijke vergunning af voor de aanleg van het zonnepark. Zonneparken zijn een tijdelijke claim op de ruimte. De bestemming blijft agrarisch.

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat er geen sprake is van een blijvend recht op vrij uitzicht. Zie in dit kader bijvoorbeeld de volgende uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State¹, die overigens allemaal betrekking hebben op het realiseren van een zonnepark:

- 14 november 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:3693)
- 23 januari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:178)
- 8 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1473)

4. Het woongenot van indieners is al aangetast door het reeds gerealiseerde park (fase I). De zonnepanelen zijn op het zuiden gericht en geven in de tweede helft van de dag een hinderlijke reflectie van het zonlicht. Daarnaast reflecteert het omgevingsgeluid op de panelen. Wie daar niet tegen kan, kan niet anders dan naar andere woonruimte omzien, maar wie wil een woning kopen dat zo dicht is gelegen bij zo'n omvangrijk zonnepark? Indieners achten hun woningen onverkoopbaar.

Reactie

Het zonnepark wordt aan de rand van de Woortmansdijk, met een strook van bosplantsoen, mantel en zoombeplanting begrensd. De bestaande beplanting wordt hier doorgetrokken, waardoor het zicht op het zonnepark wordt onttrokken.

Daarnaast merken wij op dat de zonnepanelen worden voorzien van een anti-reflecting coating, waardoor er van enige reflectie überhaupt geen sprake zal zijn. Dit geldt ook voor de reflectie van het geluid; de opstelling van de panelen is zodanig dat het geluid van de aanliggende snelweg nu juist van de woningen af zal reflecteren.

Daarbij is voor Roodehaan Fase I in januari 2018 een akoestisch advies door Bureau Peutz afgegeven, waarvan hoorbaar hinderlijk suizend geluid van zonnepanelen niet aannemelijk werd geacht. Ook vanuit het bestaande zonnepark Roodehaan Fase 1 zijn hier verder geen klachten van omwonenden aan de Winschoterweg ontvangen. Ten aanzien van reflectie zijn panelen van Roodehaan Fase 1 naar de zuidzijde toe gericht en is er juist vanuit deze groep omwonenden geen klachten hierover geweest (en hebben zij nu ook geen zienswijzen tegen de uitbreiding van deze ontwikkeling ingediend).

¹ Zie bijlage 1

Als er waardevermindering verwacht wordt kan gebruik gemaakt worden van de planschade regeling (artikel 6.1 Wro). Dit staat echter los van deze vergunningen- en zienswijzeprocedure.

5. De camping gelegen aan de Woortmansdijk 1 zal grote gevolgen ondervinden van het enorme zonnepark. Het zonnepark is gesitueerd tot aan de grens van de gemeente Groningen met de gemeente Midden-Groningen, pal tegen de camping aan. De afstand van de camping tot aan het zonnepark bedraagt slechts 20 meter. Dit is een grote misstand. Een dergelijk groot omvangrijk zonnepark past niet naast een recreatieterrein. Er zullen enkel en alleen nadelige gevolgen voor het bedrijf bij realisatie van dit zonnepark.

Reactie

Ten eerste merken wij op dat er meerdere gesprekken hebben plaatsgevonden tussen Solarfields en de eigenaren van de camping. Een overzicht van de besproken onderwerpen wordt in bijlage 3 weergegeven.

Hieronder gaan wij inhoudelijk in op de in de zienswijze genoemde punten:

1. *De afstand tot de camping.*
Het is niet mogelijk gebleken het park zodanig te plaatsen zodat er meer afstand tot de camping zal ontstaan. Solarfields heeft wel kunnen bewerkstelligen dat in plaats van 5 meter er thans 20 meter tussen het park en de camping ligt.
2. *Groenvoorziening*
Voorts heeft Solarfields aangeboden de groenvoorziening rond het park zodanig te verzorgen dat deze uit het zicht van de camping wordt gebracht. Waarbij wij opmerken dat het park aan de noordzijde van de camping ligt en de betreffende caravans/tenten zodanig worden opgesteld dat de voorkant van hun tent/caravan op het zuiden worden geplaatst (aldus met de achterkant naar het park toe).
De eigenaar is verder niet meer concreet op dit voorstel m.b.t. de groenvoorziening ingegaan.
3. *Hinder*
De eigenaren vrezen voor hinder zoals schittering van het zonlicht, geluidsoverlast en verstoring van het elektriciteitsnetwerk en de voorgenomen onkruidbestrijding.
Zoals hierboven reeds vermeld zal de opstelling en het materiaal van de panelen dusdanig zijn dat er geen sprake zal kunnen zijn van geluids- en/of lichthinder of wat voor elektriciteits hinder dan ook. De opmerking m.b.t. onkruidbestrijding kunnen wij niet plaatsen. Er zal immers een ecologisch extensief beheer op het zonnepark komen om de biodiversiteit te vergroten.
4. *Inkomstenderving/stagnerende groei*
Zoals hierboven uiteen is gezet heeft Solarfields voorts initiatieven voorgesteld om met de eigenaren een duurzame camping op de kaart te zetten inclusief de nodige marketingcommunicatie. Dit om de ondernemingsvisie van de camping juist te versterken. Ook hier heeft de eigenaar geen gevolg aan gegeven.
6. Indieners ervaren de houding van Solarfields als zeer arrogant. Vanaf het begin werd de realisatie van het zonnepark van bijna 60 hectare gepresenteerd als een voldongen feit en mochten de omwonenden nog aangeven of ze een hek, bosje of aardenwal wilden. Indieners

herkennen zichzelf niet in het participatieverslag waarbij notie wordt gemaakt van een constructief en positief gesprek.

Reactie

Wij betreuren het dat de houding van Solarfields als zeer arrogant wordt ervaren. Solarfields herkent zich hier niet in. Vanuit de zijde van de gezamenlijke ontwikkelaars wordt juist aangegeven dat zij zorgvuldig hebben gehandeld en er uitgebreid rekening is gehouden met de landschappelijke inpassing van de voorgenomen ontwikkelingen en er steeds getracht is ieders belangen te respecteren en in acht te nemen en waar haalbaar in te passen om te komen tot een voor iedereen zo goed mogelijk resultaat, hetgeen ook volgt uit het feit dat andere omwonenden aan de Zuidzijde van Fase II en III geen zienswijzen hebben ingediend.

7. Wat indieners ook stoort is dat het zonnepark steeds groter is geworden. Eerst ging het om circa 35 hectare; bij het keukentafelgesprek was het zonnepark opeens bijna 60 hectare groot geworden. En nu blijkt ook opeens een container met reserve onderdelen te worden geplaatst met een hoogte van bijna 2,5 meter voor de woningen van indieners en daarnaast is de hoogte van de transformatorhuisjes op 4 meter geteld, waarbij een deel in de grond komt. Dat er vanaf de Woortmansdijk nog uitzicht op de stad Groningen zal zijn, over de heesters en het zonnepark heen, zoals in het Landschappelijke Inpassingsplan staat, wordt ten zeerste betwijfeld.

Reactie

In eerste instantie betrof het plangebied zo'n 35 hectare welk gebied later werd uitgebreid met 25 hectare, om versnippering in het landschap door zonneparken te voorkomen. De ontwikkelaars hebben hierop gesprekken en avonden geïnitieerd. De ontwikkelaars hebben naar onze mening juist een grote inzet getoond.

De zorgen van de omwonenden over het karakteristieke zicht en inrichting hebben de ontwikkelaars hierbij van aanvang aan ter harte genomen. Nadat de uitbreiding bekend werd, heeft Solarfields op eigen initiatief een tweede bewonersavond, inclusief visualisaties, georganiseerd en zijn de omwonenden hierbij wederom in de gelegenheid gesteld een zo realistisch beeld te kunnen vormen. Meerdere varianten van de landschappelijke inpassing zijn de bewoners getoond zodat zij hun wensen, voorkeuren en eventuele bezwaren konden uiten.

Hiermee is aldus zover mogelijk rekenschap gehouden met de inzichten en wensen van de bewoners met betrekking tot de landschappelijke inpassing. Dit, om te streven naar een tot voor iedereen haalbaar en bevredigend resultaat. Hiervoor is een concrete, passende landschappelijke inpassing gemaakt waarbij het zicht op de stad Groningen behouden blijft. Zeker met een afstand van 400 meter tot het park blijft dit zicht op de stad, over de heesters en het park, in stand.

De transformatiehuisjes worden niet voor de woningen van de indieners geplaatst maar op een afstand tot de woningen van ongeveer 600 meter. De hoogte van de transformatiehuisjes en de container zal geen 4 meter, maar ongeveer 3,50 meter worden. De hoogte en de geplaatste afstand tot de woningen maakt dat de transformatiehuisjes en container niet gezichtsbepalend zullen worden en het zicht op de stad zal aldus in stand wordt gehouden.

8. De noodzaak voor een zonnepark van dit formaat is niet aangetoond. Daarnaast wordt voorbij gegaan aan de haalbaarheid van een dergelijk groot project. Zonder subsidie kan het park in elk geval niet rendabel zijn. Daarnaast dient de ontwikkelaar van het zonnepark gescreend te worden op integriteit op basis van de Wet Bibob, om witwassen tegen te gaan.

Reactie

De Nederlandse overheid wil klimaatverandering tegengaan en stelt daarom het doel dat Nederland in 2030 49% minder CO₂ uitstoot ten opzichte van 1990. Dit zijn de afspraken die ook zijn vastgelegd na Parijs. Minder uitstoot van CO₂ betekent onder andere dat we moeten overstappen op duurzame energiebronnen (Immers bij de huidige energiebronnen, olie, gas en kolen, komt veel CO₂ vrij).

Groningen heeft de ambitie om in 2035 energieneutraal te worden. Om die ambitie te halen, werken we aan verschillende dingen, zoals de aanleg van warmtenetten, isoleren van woningen, verkennen van de mogelijkheden van waterstof, stimuleren van duurzame mobiliteit, etc. Ook duurzame stroom is daarbij noodzakelijk (routekaart Groningen CO₂neutraal 2035).

Uit de routekaart Groningen CO₂ neutraal 2035 volgt dat er aan energie opwekking ongeveer 500 MW aan zonnepanelen nodig is. Deze hoeveelheid kan niet alleen op daken ingevuld worden. Een aanzienlijk deel moet in de vorm van zonneparken een plaats krijgen. In de gemeentelijke zonnevisie is aangegeven welke gebieden hiervoor in aanmerking komen. Roodehaan is hier één van. Ook in de Next City is Roodehaan ingevuld als energielandschap met zonnepanelen.

Overeenkomst het gemeentelijk Bibob-beleid zijn deze aanvragen getoetst aan de Wet Bibob. Wij hebben geen belemmeringen gezien die op basis van deze wet aan vergunningverlening in de weg kunnen staan.

9. Conform landelijk beleid is het tegenwoordig niet (meer) gebruikelijk om op agrarische grond zonnepanelen te plaatsen. Daarvoor is bij uitstek grond met een industriële bestemming geschikt. In de gemeente Groningen zijn nog zoveel daken op industrieterreinen onbenut. Hierop dienen eerst zonnepanelen geplaatst te worden, alvorens agrarische grond een andere bestemming krijgt. Daarnaast is het huidige landelijke beleid dat grond/gebouwen op meerdere manieren worden gebruikt bij het plaatsen van zonnepanelen. En daar wordt niet mee bedoeld dat er schapen grazen onder de zonnepanelen. Dat levert geen rendement op. Ook ten aanzien van dit landelijk beleid wijkt de gemeente Groningen af met dit omvangrijke zonnepark.

Reactie

De basis voor het zonnebeleid van de gemeente is de Zonnewijzer uit 2016. Uitgangspunt is om de schaarse ruimte zo optimaal als mogelijk te gebruiken. Daarom worden alle geschikte daken gebruikt om zonnepanelen op te plaatsen. Grote groeikansen zijn er nog te behalen op daken van bedrijven. Ook wordt onderzocht op welke parkeerterreinen 'zonnecarports' geplaatst kunnen worden. Met alleen zon op de daken en parkeerterreinen kan de ambitie niet worden gerealiseerd. Zelfs als we alle geschikte daken benutten, zijn er nog steeds zonneparken noodzakelijk. Daarom worden zonneparken parallel aan de zon-op-daken

ontwikkeld. Het doel is om ruimte te bieden aan in totaal 500 MWp aan zonneparken en 166 MWth aan zonnethermie.

In 2018 presenteerde het college de omgevingsvisie Groningen, Next City. Het versnellen van de energietransitie is in de gemeentelijke omgevingsvisie een van de belangrijkste opgaven voor de gemeente. Er zijn drie zoeklocaties aangewezen voor duurzame energieproductie: Meerstad Noord, Westpoort en Roode Haan. Deze locaties liggen allemaal in gebieden die transformeren van platteland naar stadsrand; locaties die grenzen aan stedelijk gebied, en daardoor aansluiten bij zonnebeleid van de provincie. Bovendien zijn deze gebieden geselecteerd omdat ze niet behoren tot kwetsbare landschappen of waardevolle natuurgebieden.

Het realiseren van een zonnepark op de locatie Roodehaan past dus binnen zowel het gemeentelijk als het provinciaal ruimtelijk beleid. De realisatie van dit zonnepark levert een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de vastgestelde ambities op het gebied van duurzame energie.

10. Naar de mening van indieners heeft er geen zorgvuldige afweging plaatsgevonden voor wat betreft de locatie waarop de zonnepanelen worden geplaatst. Er zijn nog zoveel andere alternatieven, denk bijvoorbeeld aan de oude vloeivelden van de Suiker Unie. En kan de opgewekte energie überhaupt wel in het net worden opgenomen? Ook hierover ontbreekt duidelijkheid, beleid en visie.

Reactie

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State volgt dat wij moeten beslissen over een bouwplan, zoals dat bij ons is ingediend. Als het bouwplan op zichzelf aanvaardbaar is, kan het bestaan van alternatieven slechts tot onthouden van medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren. Dit blijkt o.a. uit de volgende uitspraken²:

- 27 december 2012 (ECLI:NL:RVS:2012:BY7324)
- 3 november 2010 (ECLI:NL:RVS:2010:BO2703)

Gelet op het feit dat de realisatie van een zonnepark bij Roodehaan past binnen zowel het gemeentelijk en provinciaal beleid, vinden wij dit bouwplan aanvaardbaar. Er zijn ons geen alternatieve locaties bekend waarmee een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren.

11. De tijdelijkheid van het project is een farce; 30 jaar is een lange periode. Indieners vragen zich af of er wel onderzoek is gedaan naar de energiebehoefte over langere tijd. Er zijn al veel betere oplossingen voorhanden, die het energienet minder belasten/overbelasten, zoals waterstof en warmtenetten.

Reactie

Zoals opgemerkt in punt 10, moeten wij beslissen op de aanvraag zoals deze is ingediend. Daarbij merken wij op dat er – ondanks dat er sprake is van een relatief lange periode – wel

² Zie bijlage 2

degelijk sprake is van een tijdelijke situatie. Er is immers een omgevingsvergunning verleend voor een periode van maximaal 30 jaar en geen omgevingsvergunning voor onbepaalde tijd.

12. Er valt niks te lezen over de impact van de aanwezigheid van zonnepanelen tijdens hun gebruik op de omgeving en de biodiversiteit. Er zullen diverse schadelijke (zware) metalen vrijkomen, zoals koper, cadmium, lood en tin. Deze zullen in de bodem terechtkomen. Dit is door Duits wetenschappelijk onderzoek aangetoond. De impact hiervan op de omliggende natuur en waterhuishouding zijn desastreus en blijvend. Naast het uitzicht dat verdwijnt, zullen indieners dus met bodemverontreiniging worden geconfronteerd.

Reactie

De zorgen over een eventuele bodemverontreiniging zijn onterecht. De studie waarop in dit verband gewezen wordt door de indieners ziet op gebroken panelen. Alleen al bedrijfsmatig gezien worden gebroken panelen uiteraard direct vervangen met het oog op commerciële gronden/doelen. De gebroken panelen worden afgevoerd, gerecycled en blijven nooit achter op het terrein, waardoor er ook géén sprake is of zal zijn van lekken of iets dergelijks wat een bodemverontreiniging als gevolg zou kunnen hebben.

13. De belangen van indieners dienen te prevaleren boven het belang van Solarfields, die alleen uit is op geldelijk gewin en verder geen redelijk algemeen doel dient. Voor indieners hebben onderhavige tijdelijke omgevingsvergunning verstrekende gevolgen. Hun woningen zijn nagenoeg onverkoopbaar en de waarde van het bedrijf van een van de indieners zal negatief worden beïnvloed na realisering van het omvangrijke zonnepark, met inkomstenderving en stagnerende groei van zijn onderneming als gevolg.

Reactie

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en dat sprake is van een goede ruimtelijke onderbouwing, zoals verwoord en gemotiveerd in de ruimtelijke onderbouwingen bij de drie aanvragen³. In de ruimtelijke onderbouwingen worden alle ruimtelijk relevante aspecten voldoende beschreven en volgt dat er geen bezwaren van ruimtelijke, stedenbouwkundige of milieutechnische aard zijn die zich tegen het project verzetten. Er bestaat geen aanleiding om te twijfelen aan de zorgvuldigheid van de totstandkoming van de ruimtelijke onderbouwing of aan de juistheid van de conclusies. Geconcludeerd kan worden dat de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en dat de ruimtelijke onderbouwing een goede motivering bevat om van het bestemmingsplan af te wijken.

Wij zijn ons uiteraard bewust dat omwonenden belang hebben bij het behouden van hun uitzicht. Het (tijdelijk) verlies aan uitzicht is het enige ruimtelijke relevante merkbare gevolg van het zonnepark. In de belangenafweging die wij hebben uitgevoerd, is het verlies aan uitzicht, gelet op bestendige jurisprudentie, geen zwaarwegende inbreuk waaraan doorslaggevend belang hoeft te worden toegekend. In het algemeen kunnen immers aan een geldende bestemmingsplan geen blijvende rechten worden ontleend. De gemeente kan op

³ Ruimtelijke Onderbouwing Roodehaan fase III te Groningen van 24 juni 2019 van Mees Ruimte & Milieu (201970534), Ruimtelijke Onderbouwing Zonnepark Roodehaan IIA van 24 juni 2019 van Solar Advies (201971550) en Ruimtelijke Onderbouwing Zonnepark Roodehaan IIB van 24 juni 2019 van Solar Advies (201971694)

grond van gewijzigde planologische inzichten en na afweging van alle betrokken belangen andere bestemmingen en regels voor gronden vaststellen. Er bestaat geen recht op een blijvend vrij uitzicht. Daarbij overwegen wij ook dat het uitzicht weliswaar tijdelijk wijzigt van (feitelijk zichtbaar) open agrarisch naar een relatief laag zonnepark (2,10 meter hoog) met bijbehorende landschappelijke inpassing.

Ten slotte merken wij op dat er een zeer uitgebreid ecologisch onderzoek aan het plangebied is gekoppeld, waarbij de inrichting mede als doel heeft het helpen terugbrengen van de Oude Hunze. In dit opzicht wordt er door de ontwikkelaars zeker aandacht geschonken aan het dienen van een algemeen doel.

14. Indieners beroepen zich op hun woonrecht op basis van artikel 8 EVRM. Daarnaast wordt gehandeld in strijd met artikelen 11 en 12 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (IVESCR) waarin onder meer zijn opgenomen het ieder toekomende recht op een behoorlijke levensstandaard, waaronder toereikende huisvesting en (zelfs) 'steeds betere levensomstandigheden', alsmede het recht van een ieder op een 'zo goed mogelijke' lichamelijke en geestelijke gezondheid.

Reactie

Voor een geslaagd beroep op het recht op respect voor woning, zoals neergelegd in artikel 8, eerste lid, van het EVRM, is vereist dat een ongerechtvaardigde inbreuk wordt gemaakt op dit recht. Wij zijn van mening dat het realiseren van een zonnepark, op een afstand van circa 400 meter van de woningen van indieners, geen onrechtvaardige inbreuk op dit recht oplevert.

De aangehaalde artikelen uit het IVESCR zijn geen bepalingen die eenieder kunnen verbinden in de zin van artikel 94 van de Grondwet. Wij zien hierin geen redenen waarom de gevraagde omgevingsvergunningen niet kunnen worden verleend.

5. Conclusie

De ingediende zienswijze leidt niet tot enige wijzigingen ten opzichte van de ontwerp omgevingsvergunningen.

Bijlagen

1. Uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (geen blijvend recht op vrij uitzicht)
2. Uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (beslissen op aanvraag zoals deze is ingediend)
3. Gespreksverslagen Camping Groningen Internationaal

Bijlage 1

Uitspraak

201703612/3/A1.

Datum uitspraak: 14 november 2018

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

1. [appellant sub 1], wonend te Sappemeer, gemeente Midden-Groningen,
2. [appellant sub 2], wonend te Sappemeer,
3. [appellant sub 3], wonend te Sappemeer,
4. [appellant sub 4] en anderen, allen wonend te Sappemeer,

appellanten,

en

het college van burgemeester en wethouders van Hoogezand-Sappemeer (thans: Midden-Groningen).

Procesverloop

Bij tussenuitspraak van 27 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2122, heeft de Afdeling het college opgedragen om binnen zes weken na verzending van haar uitspraak, met inachtneming van hetgeen daar in overweging 17.4 is overwogen, het besluit van 20 september 2017 alsnog nader te motiveren dan wel in de plaats daarvan een ander besluit te nemen. Deze tussenuitspraak, waarin tevens uitspraak is gedaan op de hoger beroepen van het college, [appellant sub 1] en [appellant sub 2] tegen de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 21 maart 2017, is aangehecht. Bij brief van 17 juli 2018 heeft het college het besluit van 20 september 2017 van een aanvullende motivering voorzien.

[appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3], [appellant sub 4] en anderen en Powerfield Free Zone N.V. hebben daartegen een zienswijze ingediend.

De Afdeling heeft vervolgens met gebruikmaking van de in artikel 8:57, tweede lid, aanhef en onder c, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) neergelegde bevoegdheid, bepaald dat een nader onderzoek ter zitting achterwege blijft en het onderzoek gesloten.

Het college heeft bij brief, bij de Afdeling ingekomen op 29 augustus 2018, op de zienswijzen gereageerd. Die brief heeft de brief van de Afdeling dat het onderzoek is gesloten, gekruist. De Afdeling heeft hierop het onderzoek heropend en [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3], [appellant sub 4] en anderen en Powerfield in de gelegenheid gesteld op de reactie van het college te reageren. [appellant sub 3] heeft daarvan bij brief van 18 september 2018 gebruik gemaakt.

De Afdeling heeft daarna het onderzoek gesloten.

Overwegingen

Inleiding

1. Bij besluit van 20 september 2017 heeft het college aan Powerfield met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van een zonnepark met de daarbij behorende bouwwerken, zoals zonnepanelen, hekwerken, een opslagcontainer, traforuimten, omvormers en ruimtes voor camera's, voor een periode van 30 jaar. Het op te richten zonnepark heeft een oppervlakte van 117 hectare en een capaciteit van 103 MWp. Het zonnepark is voorzien op percelen nabij Achterdiep Noordzijde [...] te Sappemeer. De locatie wordt globaal begrensd door de wegen Achterdiep Noordzijde, Lodijck, Langewijk en Buitenhuizen. De op te richten zonnepanelen hebben een hoogte van 2,2 meter boven het maaiveld.

[appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3], [appellant sub 4] en anderen wonen op korte afstand van het te realiseren zonnepark. Zij stellen dat het zonnepark hun woonomgeving, een open landelijk gebied, en hun uitzicht zal aantasten. Hun beroepen tegen het besluit van 20 september 2017 zijn op de zitting van de Afdeling behandeld op 6 april 2018, tezamen met de hoger beroepen van het college, [appellant sub 1] en [appellant sub 2] tegen de uitspraak van de rechtbank van 21 maart 2017. De Afdeling heeft de hoger beroepen in haar uitspraak van 27 juni 2018 ongegrond verklaard en ten aanzien van het besluit van 20 september 2017 een gebrek in de belangenafweging geconstateerd. De Afdeling heeft in haar uitspraak het college in de gelegenheid gesteld dat gebrek te herstellen. Het college heeft vervolgens een nadere motivering gegeven. Aan de orde is de vraag of het college met die nadere motivering het gebrek heeft hersteld.

De tussenuitspraak

2. [appellant sub 2], [appellant sub 1] en [appellant sub 4] en anderen hebben in beroep tegen het besluit van 20 september 2017 onder meer betoogd dat het college weliswaar erkent dat er sprake is van cumulatieve effecten van gaswinning en het zonnepark, maar dat het met het verlenen van de gevraagde vergunning geheel voorbij gaat aan het feit dat binnen de gemeente met name de aanwonenden van het Achterdiep, direct gelegen aan het Slochterense veld, met deze cumulatieve effecten worden geconfronteerd. Zij stellen dat de nadelige effecten voor de omwonenden groter zijn dan een verlies aan uitzicht, zoals het college stelt. [appellant sub 3] heeft ter zitting bij de Afdeling betoogd dat het college van de onjuiste veronderstelling uitgaat dat het zonnepark voor omwonenden niet zichtbaar zal zijn. Daarnaast is het college bij de belangenafweging uitgegaan van de onjuiste veronderstelling dat in de bestaande situatie planologisch gezien op vrijwel de gehele locatie glastuinbouw was toegestaan, aldus [appellant sub 2], [appellant sub 1] en [appellant sub 4] en anderen. Op het grootste deel van de locatie, inclusief een groot deel van de gronden ten noorden van het Achterdiep Noordzijde, is glastuinbouw volgens hen niet toegestaan.

Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat het project niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Het college verwijst in dit verband naar de ruimtelijke onderbouwing van 23 september 2016. Uit deze ruimtelijke onderbouwing blijkt onder meer dat de op te richten zonnepanelen een hoogte krijgen van 2,2 m boven het maaiveld. Over de belangenafweging heeft het college toegelicht dat het zich bewust is van de gevolgen van de aardgaswinning voor dit gebied en dat het begrijpt dat daaruit maatschappelijke onrust ontstaat. Deze maatschappelijke onrust is reden geweest om een ander initiatief, zoutwinning bij Kiel-Windeweer, bestuurlijk principieel te weigeren. Dit initiatief onderscheidt zich van het aangevraagde project omdat het ziet op mijnbouwactiviteiten in de grond. Bij het aangevraagde project is een verlies aan uitzicht het enige ruimtelijk relevant merkbare gevolg. Dit gevolg heeft het college afgewogen tegen de beperking van het uitzicht die planologisch al was toegestaan en de compenserende maatregelen in de vorm van een ecologische strook en een landschappelijk inpassingsplan. Het is, aldus het college, thans mogelijk om op een groot gedeelte van de beoogde locatie vele malen hogere tuinbouwkassen of daaraan gerelateerde gebouwen te realiseren, welke het uitzicht zouden beperken. Van een grote inbreuk op het bestaande planologische regime is derhalve volgens het college geen sprake.

3. In de tussenuitspraak heeft de Afdeling overwogen dat het bestemmingsplan "Buitengebied, partiële herziening diverse percelen" aan de oostzijde van de beoogde locatie op de gronden met de bestemming "Agrarisch-Tuinbouw", die zijn gelegen evenwijdig aan de Langewijk, tot een hoogte van negen meter kassen toestaat. Het grootste deel van de beoogde locatie heeft ingevolge het bestemmingsplan "Buitengebied" echter de bestemming "Agrarisch", waarbinnen deze bouwwerken niet zijn toegestaan. Voor het oostelijk deel van deze gronden heeft het college weliswaar ingevolge artikel 3.8.1, onder B, van de planregels de bevoegdheid om de bestemming door middel van een wijziging van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet ruimtelijke ordening te wijzigen (hierna: een wijzigingsplan), maar deze bevoegdheid wordt beperkt door de in artikel 3.8.1, onder B, aanhef en onder 2, van de

planregels gestelde voorwaarde dat dit alleen kan indien alle gronden met de bestemming "Agrarisch-Tuinbouw" voor tuinbouw in gebruik zijn genomen. Het college heeft niet gemotiveerd dat aan deze voorwaarde wordt voldaan. Daarnaast bepalen de artikelen 2.27.1 en 2.27.2 van de Omgevingsverordening Groningen 2016, gelezen in samenhang met artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingsverordening dat een wijzigingsplan niet voorziet in de vestiging van nieuwe glastuinbouwbedrijven en dat het onder voorwaarden kan voorzien in de uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf met maximaal 50%. Het college heeft door in het besluit uit te gaan van het gehele oppervlakte waarop de wijzigingsbevoegdheid van toepassing is en daaraan de conclusie te verbinden dat op een groot deel van de beoogde locatie glastuinbouw is toegestaan de beperkingen die de Omgevingsverordening daaraan stelt niet onderkend, aldus de Afdeling. Het standpunt van het college dat geen sprake is van een grote inbreuk op het bestaande planologisch regime is, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, onvoldoende gemotiveerd.

Aanvullende motivering

4. Het college heeft naar aanleiding van de tussenuitspraak een aanvullende motivering gegeven. Het college heeft ten aanzien van het grootste gedeelte van de locatie vastgesteld dat het bestemmingsplan zich verzet tegen bebouwing, omdat de wijzigingsbevoegdheid uit het bestemmingsplan niet kan worden toegepast. Tevens stelt het dat de woningen aan de Langewijk en een gedeelte van de woningen aan het Achterdiep Noord zijn gelegen nabij het gedeelte waar het bestemmingsplan onder meer kassen van een hoogte van negen meter toestaat. Het college stelt zich op het standpunt dat het enige ruimtelijke gevolg van het toestaan van het zonnepark de vermindering van het uitzicht is. Er vinden geen grootschalige bodemingrepen plaats, de zonnepanelen produceren geen geluid, de weerskaatsing van de zon heeft geen gevolgen voor de verkeersveiligheid omdat reflectie altijd omhoog is gericht, het zonnepark heeft minimale verkeersaantrekkende werking omdat het slechts incidenteel zal worden bezocht voor beheer en onderhoud en de locatie kent lage natuurwaarden, aldus het college. Het college stelt zich op het standpunt dat het verlies aan uitzicht door het treffen van mitigerende maatregelen wordt gecompenseerd. Het wijst er op dat in voorschrift 9 van de omgevingsvergunning van 20 september 2017 is bepaald dat de landschappelijke inpassing op de voorgeschreven wijze moet worden uitgevoerd en in stand worden gehouden en dat omwonenden betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het landschappelijke inpassingsplan. Voorts is in het rapport van adviesbureau Eelerwoude B.V. van 22 februari 2018 "Landschappelijke inpassing Zonnepark Midden-Groningen" (hierna: het inpassingsplan) een detaillering van de landschappelijke inpassing van het zonnepark verbeeld. Om het zonnepark komt een strook van minimaal 7 meter breed die met gevarieerde beplanting wordt ingericht zodat de zonnepanelen voor de omwonenden aan het zicht worden onttrokken. Aan de zuidzijde, ter plaatse van de woningen aan het Achterdiep Noordzijde wordt een vrije zone van maximaal 200 meter breed gerealiseerd waarin onder meer een bloemenweide zal worden aangelegd, aldus het college.

De gevolgen van het tijdelijke zonnepark voor het uitzicht van omwonenden zijn volgens het college niet zodanig zwaarwegend dat de omgevingsvergunning voor het zonnepark niet kan worden verleend. Hierbij betreft het mede dat er geen recht bestaat op blijvend uitzicht, dat de gevolgen van het zonnepark niet onomkeerbaar zijn, de omgevingsvergunning niet voor onbepaalde tijd is verleend en dat hiermee wordt voldaan aan de transitie naar duurzame energie en minder afhankelijkheid van het aardgas.

Beoordeling

5. [appellant sub 3] betoogt dat het college in zijn nadere motivering ten onrechte voorbij is gegaan aan het door de gemeenteraad van Hoogezand-Sappemeer op 18 april 2016 vastgestelde nieuwe ruimtelijk kader voor het buitengebied, zoals dat is vastgelegd in de brochure "Uitgangspunten herziening bestemmingsplan buitengebied". Dit nieuwe ruimtelijk kader geeft volgens hem aan dat de bestaande tuinbouwbestemmingen gewijzigd dienen te worden in een agrarisch onbebouwde bestemming. Door het zonnepark toe te staan wordt volgens [appellant sub 3] een te grote inbreuk gemaakt op dit ruimtelijke uitgangspunt. Die inbreuk wordt niet ongedaan

gemaakt door het inpassingsplan, aldus [appellant sub 3], omdat hij een bomensingel van maximaal 5 meter hoog voor zijn woning krijgt en daarmee zijn uitzicht op een open landschap verdwijnt. [appellant sub 3] en [appellant sub 1] betogen dat het college er ten onrechte aan voorbij gaat dat er geen draagvlak bij omwonenden bestaat voor het zonnepark op deze locatie en dat het college hun belangen onvoldoende heeft meegewogen. [appellant sub 1] stelt verder dat zonneparken financieel niet rendabel zijn.

[appellant sub 2] en [appellant sub 4] en anderen betogen dat het besluit van het college van 20 september 2017 onzorgvuldig is voorbereid en misleidend is met betrekking tot de aard en de omvang van het park omdat het college ervan uit is gegaan dat er op een groot deel van de locatie kassenbouw was toegestaan. [appellant sub 2] stelt dat zij ook veel te lijden heeft van de gevolgen van de aardgaswinning en dat, zo begrijpt de Afdeling haar betoog, het college in de nadere motivering geen rekening heeft gehouden met de cumulatieve effecten van de gaswinning.

5.1. Voor zover [appellant sub 2] en [appellant sub 4] en anderen betogen dat het besluit van het college van 20 september 2017 onzorgvuldig is voorbereid en misleidend is met betrekking tot de aard en de omvang van het park omdat het college er ten onrechte van uit is gegaan dat er op een groot deel van de locatie kassenbouw was toegestaan, wordt overwogen dat de Afdeling in de tussenuitspraak reeds heeft overwogen dat het besluit op dat punt onzorgvuldig is voorbereid en onvoldoende is gemotiveerd. Dit gebrek was voor de Afdeling aanleiding om het college de opdracht te geven een nieuwe belangenafweging te maken. Dit betoog was derhalve al met succes naar voren gebracht in de beroepen tegen het besluit van 20 september 2017 en behoeft dan ook geen bespreking. Voor zover [appellant sub 1] volstaat met de enkele stelling dat het zonnepark financieel niet rendabel is, wordt overwogen dat de Afdeling in haar uitspraak van 27 juni 2018 daar een oordeel over heeft gegeven. De Afdeling kan, behoudens zeer uitzonderlijke gevallen, niet terugkomen van een in een tussenuitspraak gegeven oordeel. Een zeer uitzonderlijk geval is gelet op hetgeen door [appellant sub 1] is aangevoerd niet aan de orde, zodat van het in de tussenuitspraak gegeven oordeel moet worden uitgegaan.

Het college heeft in zijn nadere motivering terecht een vergelijking gemaakt tussen wat op de locatie ingevolge de bestemmingsplannen "Buitengebied, partiële herziening diverse percelen" en "Buitengebied" maximaal is toegestaan en in welke mate het zonnepark daar een inbreuk op maakt. Anders dan [appellant sub 3] betoogt mocht het college daarbij niet de door de voormalige gemeenteraad van Hoogezand-Sappemeer vastgestelde "Uitgangspunten herziening bestemmingsplan buitengebied", zoals neergelegd in de brochure, betrekken. In de brochure zijn de uitgangspunten opgenomen die worden betrokken bij de herziening van de bestemmingsplannen in het buitengebied van Hoogezand-Sappemeer, maar die vormen niet het geldende planologische kader op de locatie.

Het college heeft zich in de belangenafweging verder terecht beperkt tot de in de tussenuitspraak opgenomen opdracht een nieuwe belangenafweging te maken. Naar het oordeel van de Afdeling heeft het college in de betogen van [appellant sub 2], [appellant sub 1], [appellant sub 3] en [appellant sub 4] en anderen in redelijkheid geen aanleiding hoeven te zien de aanvraag om omgevingsvergunning te weigeren. Hierbij acht de Afdeling van belang dat het college de belangen op juiste wijze in kaart heeft gebracht en zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat een veranderd uitzicht het enige ruimtelijk effect is dat het zonnepark met zich brengt. Dat het door de reflectie op de zonnepanelen in haar woning nooit meer donker zal zijn, zoals [appellant sub 1] stelt, acht de Afdeling niet aannemelijk. Voor zover [appellant sub 3] heeft bedoeld te betogen dat het college in zijn belangenafweging ten onrechte geen belang heeft toegekend aan de uitgangspunten in de brochure en dat er een agrarisch onbebouwde bestemming op de locatie moet komen te rusten waarmee het zonnepark in strijd is, wordt overwogen dat, daargelaten in hoeverre het college gebonden is aan deze uitgangspunten, een ander uitgangspunt in de brochure is dat in het buitengebied geschikte locaties zullen worden gezocht voor kleine en grote zonnepanelenweides om de inzet van duurzame energie te stimuleren. Als nieuw beleidsonderwerp staat verder vermeld dat er vraag is naar plekken in de gemeente geschikt voor

het aanleggen van zonneweides. Dat in de brochure tevens als uitgangspunt is opgenomen dat geen nieuwe glastuinbouwbedrijven worden toegestaan en de bestaande tuinbouwbestemmingen die niet in gebruik zijn, moeten worden gewijzigd in een agrarisch onbebouwde bestemming, maakt nog niet dat het vergunde zonnepark in strijd is met de uitgangspunten uit de brochure.

Voor zover [appellant sub 2] betoogt dat het college in de nadere motivering geen rekening heeft gehouden met de cumulatieve effecten van een zonnepark en de mijnbouwschade ten gevolge van de gaswinning, overweegt de Afdeling dat zij in de tussenuitspraak reeds heeft overwogen dat het college ter invulling van zijn beleidsruimte van belang heeft kunnen achten dat de nadelige gevolgen van de gaswinning van geheel andere aard zijn dan die van het gebruik van het zonnepark en dat de gevolgen van de gaswinning niet aan het verlenen van een omgevingsvergunning in de weg staan.

Dat het zonnepark zal leiden tot een veranderd uitzicht voor de omwonenden, maakt de aantasting van het woon- en leefklimaat verder niet zodanig dat het college geen voorrang heeft kunnen verlenen aan het belang van het toestaan van een zonnepark boven het belang van omwonenden op een ongewijzigd uitzicht. Hierbij betreft de Afdeling dat er geen recht bestaat op een blijvend vrij uitzicht. Daarbij komt dat het college met het inpassingsplan, dat met het besluit van het college van 17 juli 2018 onderdeel uitmaakt van de omgevingsvergunning, het zicht op het zonnepark heeft beperkt. Voor zover [appellant sub 3] heeft gesteld dat met een bomensingel van 5 meter langs het hek van het zonnepark het nadelige effect van het verdwijnen van een open landschap niet ongedaan gemaakt wordt, wordt overwogen dat het inpassingsplan is opgesteld om het zicht op de zonnepanelen en andere bouwwerken op het zonnepark zo veel mogelijk te beperken en niet om het open landschap in stand te houden. Overigens volgt uit paragraaf 3.1.2 van het inpassingsplan dat in een deel van de tussenzone tussen de tuinen van de woning aan het Achterdiep Noordzijde en het zonnepark een bloemenmengsel wordt ingezaaid en het landschap dus open blijft. Daarachter is de bomensingel gepland met een totale breedte van 7 meter.

Dat er bij een deel van de omwonenden geen draagvlak bestaat voor het zonnepark vormt ook geen aanleiding om te oordelen dat het college de omgevingsvergunning diende te weigeren. Het college dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening alle ruimtelijke belangen af te wegen.

Hetgeen [appellant sub 2], [appellant sub 1] en [appellant sub 4] en anderen voor het overige aanvoeren heeft geen betrekking op de aanvullende motivering en kan dan ook niet in deze procedure aan de orde komen.

Conclusie

6. Het college heeft met de aanvullende motivering van 17 juli 2018 voldaan aan de in de tussenuitspraak opgenomen opdracht het gebrek in het besluit van 20 september 2017 te herstellen.

7. Gelet op hetgeen is overwogen in de tussenuitspraak zijn de beroepen van [appellant sub 2], [appellant sub 1], [appellant sub 3] en [appellant sub 4] en anderen gegrond. Het besluit van 20 september 2017 komt wegens strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb voor vernietiging in aanmerking. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, zal de Afdeling de rechtsgevolgen van dat besluit in stand laten.

Proceskosten en griffierecht

8. Het college wordt op na te melden wijze tot vergoeding van proceskosten veroordeeld. De door [appellant sub 2] gestelde kosten van door mr. J. Veltman beroepsmatig verleende rechtsbijstand komen niet voor vergoeding in aanmerking omdat het ingediende beroep niet op de naam van Veltman is ingediend en hij ook niet ter zitting is verschenen. Ook de door [appellant sub 2] opgevoerde kosten voor het meebrengen van een getuige en een deskundige komen niet voor vergoeding in aanmerking, reeds omdat [appellant sub 2] van deze personen geen mededeling aan de Afdeling heeft gedaan. Voorts heeft zij in de procedure geen deskundigenrapport overgelegd, zodat de opgevoerde kosten van een dergelijk rapport reeds om die reden ook niet voor vergoeding in aanmerking komen.

De door [appellant sub 4] en anderen opgevoerde kosten voor het opstellen van een deskundigenrapport komen niet voor vergoeding in aanmerking, omdat zij geen deskundigenrapport hebben overgelegd. Voor zover daarmee het beroepschrift wordt bedoeld dat door de "Stichting stop zonnecollectoren" namens [appellant sub 4] en anderen is ingediend, wordt overwogen dat een beroepschrift geen deskundigenrapport is.

De door [persoon] gestelde kosten voor verletkosten van een getuige, reiskosten van een deskundige, een opgesteld deskundigenrapport en reiskosten van hemzelf komen niet vergoeding in aanmerking, reeds omdat [persoon] geen beroep heeft ingesteld.

Samenvattend komen alleen de gemaakte reiskosten van [appellant sub 2] en [appellant sub 4] en anderen voor vergoeding in aanmerking.

Het college dient het door [appellant sub 4] en anderen betaalde griffierecht voor het door hen ingestelde beroep te vergoeden. Het door [appellant sub 1] en [appellant sub 2] betaalde griffierecht voor het indienen van hoger beroep komt niet voor vergoeding in aanmerking omdat hun hoger beroep ongegrond is. Van het college zal griffierecht worden geheven omdat zijn hoger beroep ongegrond is.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- I. verklaart de beroepen van [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3] en [appellant sub 4] en anderen tegen het besluit van 20 september 2017 gegrond;
- II. vernietigt het besluit van 20 september 2017, kenmerk 20160131;
- III. bepaalt dat de rechtsgevolgen van dat besluit geheel in stand blijven;
- IV. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Midden-Groningen tot vergoeding van bij [appellant sub 2] in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 55,77 (zegge: vijfenvijftig euro en zevenenzeventig cent),
- V. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Midden-Groningen tot vergoeding van bij [appellant sub 4] en anderen in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 55,77 (vijfenvijftig euro en zevenenzeventig cent), met dien verstande dat bij betaling van genoemd bedrag aan een van hen het college van burgemeester en wethouders van Midden-Groningen aan zijn betalingsverplichting heeft voldaan;
- VI. gelast dat het college van burgemeester en wethouders van Midden-Groningen aan [appellant sub 4] en anderen het door hen betaalde griffierecht ten bedrage van € 333,00 (zegge: driehonderdendrieëndertig euro) voor de behandeling van het beroep vergoedt, met dien verstande dat bij betaling van genoemd bedrag aan een van hen het college van burgemeester en wethouders van Midden-Groningen aan zijn betalingsverplichting heeft voldaan;
- VII. bepaalt dat van het college van burgemeester en wethouders van Midden-Groningen een griffierecht van € 501,00 (zegge: vijfhonderdeen euro) wordt geheven.

Aldus vastgesteld door mr. S.F.M. Wortmann, voorzitter, en mr. H. Bolt en mr. J.Th. Drop, leden, in tegenwoordigheid van mr. M.M. van Driel, griffier.

w.g. Wortmann w.g. Van Driel

voorzitter griffier

Uitgesproken in het openbaar op 14 november 2018

Uitspraak

201804681/1/A1.

Datum uitspraak: 23 januari 2019

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op het hoger beroep van:

[appellant A] en [appellant B], wonend te Goor, gemeente Hof van Twente,
tegen de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 25 april 2018 in zaken nrs. 17/2460 en
17/2461 in het geding tussen:

[appellanten]

en

het college van burgemeester en wethouders van Hof van Twente.

Procesverloop

Bij besluit van 26 september 2017 heeft het college aan Solarfields Nederland B.V.
omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van een zonnepark op het perceel Waterlanden,
kadastraal bekend Goor, sectie A, nummers 1757, 3274, 3275 en 3276, te Goor (hierna: het
perceel).

Bij uitspraak van 25 april 2018 heeft de rechtbank het door [appellanten] daartegen ingestelde
beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak hebben [appellanten] hoger beroep ingesteld.

Het college en Solarfields Nederland B.V. hebben een schriftelijke uiteenzetting gegeven.

[appellanten] hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 17 december 2018, waar [appellanten], en het
college, vertegenwoordigd door B.J.M. Beernink, J. Overbeek en G.F. ter Braak, zijn verschenen.
Voorts is ter zitting Solarfields Nederland B.V., vertegenwoordigd door [gemachtigden], als
belanghebbende gehoord.

Overwegingen

Inleiding

1. Het perceel waarop het zonnepark is voorzien ligt ten noordoosten van Goor aan de
Mossendamsweg. Het wordt omgrensd door woonwijk het Heeckeren in het westen, industrieterrein
Zenkeldamshoek in het noordwesten en agrarische gronden met verspreid liggende erven. Het
perceel is bruto ongeveer 14 hectare groot en is op dit moment in gebruik als landbouwgrond. Er
zal op ongeveer 9 hectare elektriciteit opgewekt worden in een gebied tussen het bedrijventerrein
en de bebouwde kom van Goor. Het gaat om de aanleg van zonnepanelen in een zuidopstelling die
een hoogte hebben van 2,6 m, omgeven door een hekwerk. Daarnaast wordt er een aantal
gebouwen opgericht om technische installaties in onder te brengen en wordt er een toegangsweg
aangelegd.

[appellanten] wonen op ongeveer 100 à 150 m afstand van het aan te leggen zonnepark en
zullen daarop zicht hebben.

2. Het project is in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan "Buitengebied Hof van
Twente". Het college heeft besloten om aan het project mee te werken door met toepassing van
artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen
omgevingsrecht (hierna: de Wabo), van het bestemmingsplan af te wijken door
omgevingsvergunning te verlenen voor de activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c,
van de Wabo.

De aangevallen uitspraak

3. De rechtbank heeft geoordeeld dat, gelet op de bij het besluit behorende ruimtelijke
onderbouwing, alsmede de zienswijzennotitie, het bouwplan niet in strijd is met een goede
ruimtelijke ordening en dat het besluit goed is gemotiveerd. Zij heeft het beroep van [appellanten]
ongegrond verklaard.

Ladder voor duurzame verstedelijking

4. [appellanten] betogen dat de rechtbank niet heeft onderkend dat een zonnepark kan worden aangemerkt als een andere stedelijke voorziening als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef en onder i, van het Besluit ruimtelijke ordening (hierna: het Bro). Zij voeren daartoe aan dat de definitie van stedelijke ontwikkeling in dit artikel betrekking heeft op de aanleg van voorzieningen die resulteren in een groot percentage (meer dan 50 %) bedekking van het bodemoppervlak. Volgens hen is dit ook bij de aanleg van een zonnepark het geval, in tegenstelling tot een windturbinepark, waarmee de rechtbank het zonnepark heeft vergeleken. In dat verband wijzen zij ook op de regels over zuinig ruimtegebruik in de Omgevingsverordening Overijssel 2009.

4.1. Artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro luidt: "De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien."

Artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef en onder h, luidt: "In dit besluit en de hierop berustende bepalingen wordt verstaan onder bestaand stedelijk gebied: bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur."

Artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef en onder i, luidt: "In dit besluit en de hierop berustende bepalingen wordt verstaan onder stedelijke ontwikkeling: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen."

Artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht (hierna: het Bor) luidt: "Voor zover de omgevingsvergunning wordt verleend met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de wet, zijn de artikelen 3.1.2, 3.1.6 en 3.3.1, eerste lid, van het Bro van overeenkomstige toepassing".

4.2. Met betrekking tot artikel 3.1.6, tweede lid, onder a, van het Bro, zoals dat artikel gold voor 1 juli 2017, staat in de nota van toelichting bij het Bro (Stb. 2012, 388) dat dit lid provinciale en gemeentelijke overheden verplicht om nieuwe stedelijke ontwikkelingen af te stemmen op de geconstateerde actuele behoefte, en de wijze waarop in die behoefte wordt voorzien ook regionaal af te stemmen. Op deze wijze wordt over- en ondercapaciteit zoveel mogelijk voorkomen. Ten aanzien van het tweede lid, onder b, staat in de nota van toelichting dat wordt gezien of binnen bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien door middel van herstructurering, transformatie of anderszins. Onderdeel hiervan is dat wordt gekeken of leegstaande verstedelijkingsruimte door het treffen van kwalitatieve maatregelen in de behoefte kan voorzien. In de nota van toelichting staat voorts dat de minister van Infrastructuur en Milieu op 14 november 2011 aan de Tweede Kamer heeft toegezegd andere overheden te ondersteunen bij het in de praktijk brengen van de ladder voor duurzame verstedelijking, door op het moment van inwerkingtreding van de ladder aan gemeenten en provincies een handreiking beschikbaar te stellen. De handreiking is in oktober 2012 vastgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Milieu. In de handreiking is de toepassing van artikel 3.1.6, tweede lid, omschreven. Hierin staat dat onder het begrip "overige stedelijke voorzieningen" wordt verstaan: accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure.

Met ingang van 1 juli 2017 is artikel 3.1.6 van het Bro gewijzigd. In de nota van toelichting bij deze wijziging (Stb. 2017, 182) staat dat er voor is gekozen de definities niet aan te passen.

4.3. Uit overweging 6.2 van de uitspraak van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, blijkt dat de Afdeling diverse voorzieningen op het gebied van energieopwekking en -distributie niet als stedelijke ontwikkeling heeft aangemerkt. Genoemd worden: een hoogspanningsverbinding, een windturbinepark en een transformatorstation. Naar het oordeel van de Afdeling is er geen aanleiding voor een andere benadering met betrekking tot een zonnepark, dat naar zijn aard niet

wezenlijk verschilt van een windturbinepark. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat een zonnepark, net als een windturbinepark, zich bij uitstek niet goed leent om binnen bestaand stedelijk gebied te worden gerealiseerd. De toepasselijkheid van de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro op een dergelijke voorziening zou daarentegen juist tot gevolg hebben dat het bevoegde bestuursorgaan telkens zou moeten motiveren waarom deze voorziening niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien. Dit vindt de Afdeling in het licht van het doel en de strekking van de ladder voor duurzame verstedelijking een onlogische consequentie.

Ter zitting is door [appellanten] toegelicht dat hun beroep op de regels over zuinig ruimtegebruik in de Omgevingsverordening Overijssel 2009 strekt ter ondersteuning van het betoog over de toepasselijkheid van artikel 3.1.6 van het Bro. Gelet op het voorgaande behoeft dit betoog daarom geen aparte bespreking.

Het betoog faalt.

Behoeft

5. [appellanten] betogen voorts dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college niet voldoende heeft gemotiveerd waarom (regionale) behoefte bestaat aan het zonnepark. In dat verband voeren zij aan dat het college bij zijn onderbouwing niet heeft mogen aansluiten bij een schema op pagina 28 van de "Routekaart naar een energieneutraal Hof van Twente in 2035". Uit de toelichting bij het schema blijkt dat 40 hectare zonneparken, die nodig zijn om te voldoen aan de 25% opwekking van zon in het vrije veld, niet als absoluut doel moet worden beschouwd, aldus [appellanten]. De Routekaart is een jaar voor het besluit van 26 september 2017 verschenen. Ten tijde van dit besluit waren er volgens [appellanten] nieuwe inzichten over behoefte aan een zonnepark, ten opzichte van de behoefte aan zonnepanelen anders dan in een zonnepark, bijvoorbeeld op daken. Met het plaatsen van zonnepanelen op daken kan meer energie worden opgewekt, zodat er geen behoefte meer bestaat aan zonneparken, zoals dit. Wat betreft de regionale behoefte aan het zonnepark, stellen [appellanten] zich op het standpunt dat het college aan de hand van een actuele inventarisatie van het aantal te realiseren zonneparken in de provincie Overijssel deze behoefte had moeten onderbouwen. Dat heeft het college niet gedaan.

5.1. De rechtbank heeft terecht geen grond gevonden voor het oordeel dat het college de behoefte aan het zonnepark niet voldoende heeft onderbouwd. Het college heeft in de zienswijzennotitie van 22 juni 2017, die deel uitmaakt van het besluit van 26 september 2017, toegelicht dat de raad van de gemeente Hof van Twente op 16 juni 2015 unaniem heeft ingestemd met de uitwerking van de doelstelling om in 2035 energieneutraal te zijn. Om deze doelstelling te bereiken zal een combinatie van besparing en het opwekken van energie uit zowel zon, wind als biomassa noodzakelijk zijn. Uit de "Beleidsnota grootschalige duurzame energiebronnen", vastgesteld in september 2015, blijkt dat het doel is gesteld dat 25% van de op te wekken duurzame energie door zonneparken wordt opgewekt. Dat er ook op daken zonnepanelen kunnen worden neergelegd en dat daarmee in een behoefte wordt voorzien, laat onverlet dat de raad zich ook ten doel heeft gesteld dat 25% wordt opgewekt in zonneparken, niet zijnde zonnepanelen op daken. Het college heeft verder gesteld dat er binnen de gemeente ten tijde van het besluit van 26 september 2017 nog geen zonneparken in gebruik waren genomen of in aanbouw waren. [appellanten] hebben dat niet weersproken. Het college heeft hiermee voldoende onderbouwd dat er een lokale behoefte bestaat aan het zonnepark. Het college heeft voorts ook gemotiveerd waarom er een regionale behoefte bestaat aan het zonnepark, omdat er in de regio, in ieder geval ten tijde van het besluit van 26 september 2017, nog weinig zonneparken waren gerealiseerd.

Het betoog faalt.

Draagvlak

6. [appellanten] betogen voorts dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college niet voldoende heeft gemotiveerd dat er voldoende draagvlak is om het zonnepark aan te leggen. In dat verband voeren zij aan dat er bij de omwonenden geen draagvlak bestaat voor het realiseren

van een zonnepark met een hoogte 2,6 m, omdat daarmee het zicht op de horizon wordt weggenomen.

6.1. De rechtbank heeft terecht geen grond gevonden voor het oordeel dat het college niet voldoende heeft gemotiveerd dat er voldoende draagvlak bestaat om het zonnepark aan te leggen. Omwonenden zijn betrokken bij het plan van aanpak en bij het verdere ontwerpproces. Bovendien is, zo blijkt uit de bij het besluit van 26 september 2017 behorende zienswijzennotitie, het plan op een aantal punten aangepast na overleg met de omwonenden, zoals de opstelling van het landschapsplan, een verlaging van de hoogte van de zonnepanelen van 4 m naar 2,6 m en een extra bufferzone van 2 hectare voor de huizen van de omwonenden.

Het betoog faalt.

Verklaring van geen bedenkingen

7. [appellanten] betogen verder dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de raad van de gemeente Hof van Twente weliswaar bij besluit van 11 juli 2017 een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven, maar dat de raad dat besluit heeft genomen op basis van onjuiste informatie van het college. Wanneer de raad wel de juiste informatie had gekregen, had het geen verklaring van geen bedenkingen afgegeven voor een zuidopstelling, maar voor een oost-westopstelling, aldus [appellanten].

7.1. De rechtbank heeft terecht geen grond gevonden voor het oordeel dat de raad op basis van onjuiste informatie heeft besloten een verklaring van geen bedenkingen af te geven. De raad had ten tijde van het besluit tot afgeven van een verklaring van geen bedenkingen de beschikking over de bij het besluit behorende ruimtelijke onderbouwing en de zienswijzennotitie, waarin de oost-westopstelling is besproken. Dat later door enkele raadsleden zou zijn gezegd dat zij anders hadden besloten wanneer een oost-westopstelling ook tot de mogelijkheden behoorde, maakt het voorgaande niet anders.

Het betoog faalt.

Alternatieven

8. [appellanten] betogen dat de rechtbank niet heeft onderkend dat met de door hen naar voren gebrachte alternatieven een vergelijkbaar resultaat kan worden bereikt. Volgens hen zijn er andere, geschiktere locaties beschikbaar in de omgeving. Zij verwijzen naar het Eternit-terrein en het bedrijventerrein Zenkeldamshoek. Naast een andere locatie kan volgens [appellanten] met een oost-westopstelling meer energie worden opgewekt dan met een zuidopstelling, zodat er een beter alternatief is voor het huidige bouwplan.

8.1. Het college dient te beslissen omtrent het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project, zoals daarvoor vergunning is aangevraagd. Indien een project op zichzelf aanvaardbaar is, kan het bestaan van alternatieven slechts dan tot het onthouden van medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren, (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 19 september 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3051).

8.2. Het college heeft toegelicht dat het Eternit-terrein geen geschikte locatie is voor het zonnepark, omdat de bodem verontreinigd is. Bovendien is die locatie particulier eigendom en wenst de eigenaar niet mee te werken aan de aanleg van een zonnepark. De locatie Zenkeldamshoek is volgens het college niet geschikt, omdat het een bedrijventerrein is, waar behoefte bestaat aan het gebruik als bedrijventerrein. De rechtbank heeft zich terecht met deze toelichting van het college kunnen verenigen. Met de door [appellanten] voorgestelde alternatieve locaties kan immers geen gelijkwaardig resultaat met aanmerkelijk minder bezwaren worden bereikt.

Over de door [appellanten] voorgestelde oost-westopstelling is door Solarfields B.V., onder meer ter zitting, toegelicht dat de kosten voor het realiseren van een oost-westopstelling aanmerkelijk hoger zijn dan van een zuidopstelling. Bovendien zal een oost-westopstelling van de zonnepanelen in dit gedeelte van Nederland vanwege het relatief lage aantal zonuren niet voldoende energie opwekken, om het project rendabel te maken. De rechtbank heeft daarom terecht geen grond

gevonden voor het oordeel dat met een oost-westopstelling een gelijkwaardig resultaat met aanmerkelijk minder bezwaren kan worden bereikt.

Het betoog faalt.

Landschappelijke inpassing

9. [appellanten] betogen ten slotte dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het besluit om omgevingsvergunning te verlenen niet is voorzien van een goede landschappelijke inpassing. Daartoe voeren zij aan dat met de inrichting door streekeigen houtwallen/singels en een rietkraag niet wordt voorkomen dat het zicht op de horizon door de zonnepanelen wordt ontnomen, aldus [appellanten]. Bovendien verdwijnt daarmee volgens hen het karakteristieke golvende essenlandschap uit het zicht.

9.1. De rechtbank heeft terecht geen grond gevonden voor het oordeel dat de omgevingsvergunning niet is voorzien van een goede landschappelijke inpassing. Hierbij heeft zij terecht in aanmerking genomen dat het zonnepark, gelet op het inrichtingsplan van 8 november 2016 dat is opgesteld door Eelerwoude, welk plan deel uitmaakt van het besluit van 26 september 2017, omzoomd zal worden door bestaande watergangen, bosranden en een es. Waar het gaat om het betoog van [appellanten] dat het vrije uitzicht op de horizon vanaf hun perceel verloren gaat, wordt opgemerkt dat aan de Wabo noch aan enige andere toepasselijke regeling een blijvend recht op vrij uitzicht kan worden ontleend. De rechtbank heeft verder terecht van belang geacht dat het landschapsplan tot stand is gekomen in samenwerking met de bewoners van de nabij gelegen woonwijk, waaronder [appellanten].

Na de aangevallen uitspraak is door het college aan de hand van aanvullend onderzoek van Eelerwoude van 9 maart 2018 nader toegelicht dat in het kader van de landschappelijke hoogteverschillen is gebleken dat de natuurlijke hoogte ter plaatse niet wordt gewijzigd. Door middel van de beplanting wordt op het hogere deel ingespeeld door een hogere houtwal en op het lagere deel door lagere rietbeplanting. Het college heeft verder toegelicht dat het zonnepark en de toe te voegen landschapselementen de lijnen volgen van het oorspronkelijke landschap. De hogere es is ruimtelijk gerespecteerd en als bufferzone bewust niet ingevuld met zonnepanelen. Door het terugbrengen van de houtwal wordt het landschapsbeeld versterkt, aldus het college. [appellanten] hebben niet aangevoerd dat het door het college overgelegde nadere onderzoek onjuist is. Ook gelet op het aanvullende onderzoek van Eelerwoude van 9 maart 2018, bestaat er geen grond voor het oordeel dat het besluit om omgevingsvergunning te verlenen niet is voorzien van een goede landschappelijke inpassing.

Het betoog faalt.

Conclusie en slot

10. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd.

11. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

bevestigt de aangevallen uitspraak.

Aldus vastgesteld door mr. C.H.M. van Altena, voorzitter, en mr. D.A.C. Slump en mr. A.J.C. de Moor-van Vugt, leden, in tegenwoordigheid van mr. W.D. Kamphorst-Timmer, griffier.

w.g. Van Altena w.g. Kamphorst-Timmer

voorzitter griffier

Uitgesproken in het openbaar op 23 januari 2019

Uitspraak

201809430/1/A1.

Datum uitspraak: 8 mei 2019

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op het hoger beroep van:

[appellant], wonend te Kollum, gemeente Kollumerland en Nieuwkruisland,
tegen de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 19 oktober 2018 in zaak nr. 18/41 in
het geding tussen:

[appellant]

en

het college van burgemeester en wethouders van Kollumerland en Nieuwkruisland.

Procesverloop

Bij besluit van 11 oktober 2017 heeft het college aan GroenLeven zonne-energie een omgevingsvergunning eerste fase verleend voor de realisatie van het zonnepark Jumaheerd van ongeveer 7,7 hectare aan de oostzijde van Kollum grenzend aan het bedrijventerrein Jumaheerd op het perceel kadastraal bekend gemeente Kollum, sectie E, nummers 541, 769, 770 en 791 gedeeltelijk.

Bij uitspraak van 19 oktober 2018 heeft de rechtbank het door [appellant] daartegen ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft [appellant] hoger beroep ingesteld.

Het college en GroenLeven zonne-energie hebben een schriftelijke uiteenzetting gegeven.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 25 maart 2019, waar [appellant], bijgestaan door mr. J.F. Verheijen, advocaat te Zoetermeer, en het college, vertegenwoordigd door mr. D. Tilstra en mr. M. Friesema, zijn verschenen. Voorts is GroenLeven zonne-energie, vertegenwoordigd door [gemachtigden], ter zitting gehoord.

Overwegingen

Inleiding

1. Het perceel is gelegen aan de oostzijde van Kollum grenzend aan het bedrijventerrein Jumaheerd. Op het perceel rust ingevolge het bestemmingsplan "Buitengebied 2012" de bestemming "Agrarisch met waarden - open gebied" met de aanduiding "vrijwaringszone - radar grondstation burum". De aanvraag om omgevingsvergunning ziet op het plaatsen van ongeveer 26.500 zonnepanelen en is in strijd met het bestemmingsplan. Het college heeft met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, aanhef en onder 3o, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: de Wabo) omgevingsvergunning eerste fase verleend voor het zonnepark. De zonnepanelen hebben een hoogte van 1,75 m boven het maaiveld. Het maaiveld waar het zonnepark wordt opgericht ligt ongeveer 0,50 meter lager dan het maaiveld in de omgeving waardoor de zonepanelen ten opzichte van het maaiveld in de omgeving een hoogte van 1,25 meter zullen hebben.

[appellant] woont op het perceel [locatie] te Kollum. Op dit perceel is een bedrijfspand gevestigd met op de eerste verdieping een bedrijfswoning waarin [appellant] woont. Het perceel van [appellant] grenst aan het perceel waarop het zonnepark zal worden gerealiseerd. [appellant] vreest dat zijn woon- en leefklimaat zal verslechteren ten gevolge van de realisering van het zonnepark.

2. De beslissing om al dan niet een omgevingsvergunning te verlenen voor een project dat in strijd is met het bestemmingsplan, is een bevoegdheid van het college. De rechter toetst of het college in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen.

Gevolgen van transformatorstations

3. [appellant] betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college voor de gevolgen van geluidhinder van de te realiseren transformatorstations ten onrechte uitsluitend heeft beoordeeld of voldaan wordt aan de richtafstanden uit de brochure "Bedrijven en milieuzonering" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten van 2009 (hierna: de VNG-brochure). Volgens [appellant] is ten onrechte geen akoestisch onderzoek gedaan naar de geluidhinder ten gevolge van de transformatorstations en is onduidelijk of voldaan wordt aan de geluidscontouren uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

3.1. In de ruimtelijke onderbouwing staat dat eventueel geluidhinder ten gevolge van de transformatorstations zou kunnen ontstaan en dat de transformatoren vergelijkbaar zijn met transformatoren in woonwijken en voor dergelijke transformatoren geldt volgens de VNG-brochure een richtafstand van 30 m. Volgens de ruimtelijke onderbouwing is de afstand van een transformatorstation tot de dichtstbijzijnde woning 130 m.

De rechtbank heeft terecht geen aanleiding gezien voor het oordeel dat de door het college verrichte belangenafweging ten aanzien van de gevolgen van de transformatorstations niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Daarbij heeft de rechtbank terecht van belang geacht dat tussen partijen niet in geschil is dat is voldaan aan de in de VNG-brochure opgenomen richtafstand en dat [appellant] niet aannemelijk heeft gemaakt dat de transformatorstations van het zonnepark zodanig veel geluidsoverlast zullen veroorzaken dat het college niet in redelijkheid omgevingsvergunning heeft kunnen verlenen. Het college heeft, anders dan [appellant] stelt, terecht geen aanknopingspunten gezien voor een verdergaand onderzoek naar de door hem gestelde geluidhinder. Daarbij heeft het college van belang kunnen achten dat het geluid van de transformatoren gering is, dat de transformatoren zelden hoorbaar zijn op meer dan enkele meters afstand en dat de gestelde overlast in ieder geval nooit in de avond- en nachturen zal optreden als geen elektriciteit wordt gewonnen.

Het betoog faalt.

Gevolgen reflectie

4. [appellant] betoogt dat het op 22 mei 2018 door het college aan de rechtbank gestuurde rapport "Glare Study" van IFB Eigenschenk GmbH van 18 mei 2018 te laat en daarmee in strijd met de goede procesorde is ingebracht.

Verder betoogt [appellant] dat voldoende duidelijk is gemaakt dat in dit rapport normeringen ontbreken zodat onduidelijk is welke gevolgen aan de resultaten van het onderzoek kunnen worden verbonden. Daarnaast kan volgens [appellant] van hem niet worden verwacht dat hij onderzoek doet naar de gevolgen van reflectie van de zonnepanelen. Het ligt op de weg van het college hier deugdelijk onderzoek naar te doen, aldus [appellant].

4.1. Het college heeft voorafgaand aan de zitting van de rechtbank van 31 mei 2018 op 22 mei 2018 het voormelde rapport van 18 mei 2018 ingediend. De rechtbank heeft naar aanleiding van dit rapport het onderzoek ter zitting geschorst en [appellant] in de gelegenheid gesteld een contra-expertise te vragen aan een deskundige. [appellant] heeft bij brief van 14 juni 2018 aan de rechtbank te kennen gegeven geen contra-expertise in te winnen ten aanzien van de geconstateerde feiten.

Weliswaar is het rapport van 18 mei 2018 pas kort voor de zitting bij de rechtbank ingediend, maar [appellant] is na de zitting voldoende gelegenheid geboden om op dit rapport te reageren van welke gelegenheid hij geen gebruik heeft gemaakt. Gelet hierop heeft de rechtbank het rapport in redelijkheid niet wegens strijd met de goede procesorde buiten behandeling hoeven laten. Niet is

gebleken dat [appellant] op enige wijze in zijn belangen is geschaad door de handelwijze van de rechtbank.

4.2. De rechtbank heeft overwogen dat in het rapport van 18 mei 2018 staat dat aan één zijde van de bovenverdieping 4929 lichtinvallen gedurende een jaar in de ochtend voorkomen en 828 lichtinvallen ten aanzien van de andere zijde. Naar het oordeel van de rechtbank volgt echter afdoende uit het rapport dat bij het merendeel van de lichtinval directe zonnestraling van de lage zon simultaan het gebouw treft vanuit dezelfde richting als de reflectiestraal. Doordat deze natuurlijke zonnestraling aanzienlijk groter is dan de reflectie-impact van het geplande zonnepark, kan daarom de hinder van reflectie grotendeels overstemd worden door, of opgaan in, de hinder van de directe zonnestraling.

Verder is de rechtbank van oordeel dat overige reflecties richting de bovenverdieping van het gebouw dusdanig beperkt zijn, daarbij in acht nemende dat deze uitsluitend in de ochtend plaatsvinden en totaal (na berekening van de bewolktheidskans) niet meer dan 7,35 uur per jaar bedraagt, dat hierdoor geen dusdanige hinder zal optreden voor [appellant] dat van het verlenen van de omgevingsvergunning had moeten worden afgezien.

4.3. [appellant] heeft niet aan de hand van concrete gegevens aannemelijk gemaakt dat sprake is van onaanvaardbare gevolgen voor zijn woon- en leefklimaat ten gevolge van reflectie van de vergunde zonnepanelen. Evenmin heeft [appellant] de resultaten van de onderzoeken weersproken. Hij stelt uitsluitend aan de orde dat een normering voor de gevolgen van een zonnepark ontbreekt. De rechtbank is, zoals hiervoor weergegeven, gemotiveerd ingegaan op de gevolgen van de reflectie en in hetgeen door [appellant] in hoger beroep is aangevoerd ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college in redelijkheid de omgevingsvergunning heeft kunnen verlenen. Voor zover [appellant] ter zitting van de Afdeling vraagtekens heeft geplaatst bij het indienen van een Engelstalig rapport wijst de Afdeling er op dat tijdens de zitting van de rechtbank is besproken dat een vertaling van het rapport niet nodig is volgens partijen. De Afdeling ziet in deze omstandigheid evenmin aanleiding voor het oordeel dat het college niet deugdelijk zou hebben gemotiveerd waarom het omgevingsvergunning heeft verleend.

Het betoog faalt.

Belangenafweging

5. [appellant] betoogt dat de rechtbank heeft miskend dat het college niet in redelijkheid omgevingsvergunning heeft kunnen verlenen voor het afwijken van het bestemmingsplan. Volgens hem is onvoldoende betekenis gehecht aan zijn belangen bij het behoud van een goed woon- en leefklimaat. Daartoe voert hij aan dat zijn uitzicht zal verslechteren en niet duidelijk is voor welke periode de zonnepanelen zullen worden geplaatst. Verder betoogt [appellant] dat de rechtbank niet heeft onderkend dat in de ruimtelijke onderbouwing verschillende alternatieve locaties worden genoemd, maar dat niet deugdelijk en begrijpelijk is onderbouwd waarom de andere locaties zijn afgevalen. [appellant] betoogt daarnaast dat het zonnepark niet voldoet aan de in de "Verordening Romte" opgenomen indicatieve afstanden. Volgens [appellant] sluit het zonnepark niet aan op het stedelijk weefsel van Kollum en is niet onderbouwd op welke wijze het zonnepark past in de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten.

5.1. Het college dient te beslissen aan de hand van de aanvraag zoals die is ingediend. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in bijvoorbeeld de uitspraak van 7 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY2489, kan het bestaan van alternatieven slechts tot het onthouden van planologische medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door gebruikmaking van deze alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren. De rechtbank heeft terecht overwogen dat [appellant] niet aannemelijk heeft gemaakt dat deze situatie zich voordoet. Daarbij is van belang dat in de aan het besluit ten grondslag gelegde ruimtelijke onderbouwing van 10 april 2017 in paragraaf 1.4 staat dat een locatiestudie

heeft plaatsgevonden waarbij is gekeken naar de technische en landschappelijke geschiktheid, maatschappelijke uitvoerbaarheid en de milieutechnische randvoorwaarden. Aan de hand van deze voorwaarden heeft GroenLeven zonne-energie zich op het standpunt gesteld dat van de drie onderzochte locaties de gekozen locatie de meest geschikte locatie is. Dit is door [appellant] niet aan de hand van concrete gegevens weersproken.

5.2. Weliswaar zal ten gevolge van de realisering van het zonnepark het uitzicht van [appellant] vanuit zijn bedrijfswoning veranderen, maar de rechtbank heeft terecht overwogen dat het college de belangen van GroenLeven zonne-energie bij realisering van het zonnepark zwaarder heeft mogen laten wegen dan de belangen van [appellant]. Daarbij heeft de rechtbank in navolging van het college van belang kunnen achten dat GroenLeven zonne-energie een inpassingsplan heeft ingediend waaruit blijkt dat een deel van het zonnepark aan het zicht zal worden onttrokken door het planten van een haag van ongeveer drie meter hoog. In dit verband heeft de rechtbank er voorts terecht op gewezen dat geen blijvend recht op vrij uitzicht bestaat. De omgevingsvergunning is verleend voor onbepaalde tijd en het college heeft daar bij de belangenafweging ook rekening mee gehouden. Dat de energieopbrengst van zonnepanelen na verloop van tijd afneemt, betekent niet dat het college niet in redelijkheid de omgevingsvergunning heeft kunnen verlenen.

Het betoog faalt.

5.3. Voor zover [appellant] betoogt dat het zonnepark niet voldoet aan het in de "Verordening Romte" opgenomen provinciale beleid is dit eerst in hoger beroep aangevoerd. Aangezien het hoger beroep is gericht tegen de uitspraak van de rechtbank en er geen reden is waarom deze grond niet reeds bij de rechtbank kon worden aangevoerd, en [appellant] dit uit een oogpunt van een zorgvuldig en doelmatig gebruik van rechtsmiddelen had behoren te doen, dient dit betoog buiten beschouwing te blijven.

Stroomopslag batterijen

6. [appellant] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de opslag van stroom in batterijen geen onderdeel uitmaakt van de onderhavige procedure. Hij voert hiertoe aan dat het energieopslagsysteem een cruciaal onderdeel van een zonnepark als alternatieve bron van energie betreft.

6.1. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de aanvraag om omgevingsvergunning voor de eerste fase niet voorziet in de opslag van zonne-energie. Dit is ter zitting bevestigd door Groenleven zonne-energie. De opgewekte energie zal volgens Groenleven zonne-energie rechtstreeks worden geleverd aan het net. De rechtbank heeft in hetgeen [appellant] hierover heeft aangevoerd terecht geen grond gezien voor vernietiging van het besluit van 11 oktober 2017.

Resterende grond

7. Het betoog van [appellant] dat het college er in het onderhavige geval voor heeft gekozen om geen mer-beoordelingsbesluit te nemen en dat niet valt uit te sluiten dat het zonnepark nadelige gevolgen voor het milieu met zich zal brengen is eerst in hoger beroep aangevoerd. Aangezien het hoger beroep is gericht tegen de uitspraak van de rechtbank en er geen reden is waarom deze grond niet reeds bij de rechtbank kon worden aangevoerd, en [appellant] dit uit een oogpunt van een zorgvuldig en doelmatig gebruik van rechtsmiddelen had behoren te doen, dient dit betoog buiten beschouwing te blijven.

Slot en conclusie

8. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd.

9. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

bevestigt de aangevallen uitspraak.

Aldus vastgesteld door mr. G.M.H. Hoogvliet, voorzitter, en mr. J.Th. Drop en mr. B.P.M. van Ravels, leden, in tegenwoordigheid van mr. S. Vermeulen, griffier.

w.g. Hoogvliet

voorzitter De griffier is verhinderd de uitspraak te ondertekenen.

Uitgesproken in het openbaar op 8 mei 2019

Bijlage 2

Uitspraak

201204143/1/A1.

Datum uitspraak: 27 december 2012

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op het hoger beroep van:

[appellant A] en [appellant B], beiden wonend te Gouda (hierna tezamen en in enkelvoud: [appellant]),

tegen de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage van 14 maart 2012 in zaken nrs. 11/8431 en 11/8459 in het geding tussen:

[appellant]

en

het college van burgemeester en wethouders van Gouda.

Procesverloop

Bij besluit van 23 september 2011 heeft het college aan de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Green Retailhouse B.V. een omgevingsvergunning verleend voor het oprichten van een winkel aan de Kleiweg 27-31 te Gouda.

Bij uitspraak van 14 maart 2012 heeft de rechtbank het door [appellant] daartegen ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft [appellant] hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

Daartoe in de gelegenheid gesteld, heeft Green Retailhouse B.V. een schriftelijke uiteenzetting gegeven.

[appellant] en het college hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 18 oktober 2012, waar [appellant], en het college, vertegenwoordigd door mr. B.T. Goerdat en drs. ing. S.B. Hokken, beiden werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen. Voorts is ter zitting Green Retailhouse B.V., vertegenwoordigd door mr. C.J.R. van Binsbergen, advocaat te Alphen aan de Rijn, gehoord.

Overwegingen

1. Het project voorziet in de bouw van een winkelruimte in de panden op de percelen Kleiweg 27, 29 en 31. Deze panden worden vergroot door middel van een uitbreiding van het winkeloppervlak aan de achterzijde, gericht naar het binnenterrein van het nabijgelegen Slapperdel. Het project is in strijd met de op het perceel geldende bestemmingsplannen "Nieuwe Markt" en "Binnenstad West 2003".

2. [appellant] betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat ten onrechte geen ontwerp van de verklaring van geen bedenkingen van de raad van de gemeente Gouda ter inzage is gelegd zodat hij daarover ten onrechte geen zienswijzen bij de raad heeft kunnen indienen. Voorts betoogt [appellant] dat de raad onvoldoende is voorgelicht over het bruto vloeroppervlak van het bouwplan.

2.1. Ingevolge artikel 2.27, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: de Wabo), voor zover hier van belang, wordt een omgevingsvergunning niet verleend in bij wet of algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën gevallen dan nadat een daarbij aangewezen bestuursorgaan heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft.

Ingevolge artikel 3.11, derde lid, van de Wabo, voor zover hier van belang, kunnen zienswijzen die overeenkomstig artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) naar voren worden gebracht mede betrekking hebben op het ontwerp van de verklaring bedoeld in artikel 2.27.

Ingevolge artikel 6.5, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht (hierna: het Bor), voor zover hier van belang, wordt, voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, de omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3, van de wet wordt afgeweken van het bestemmingsplan, niet verleend dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waar het project geheel of in hoofdzaak zal worden of wordt uitgevoerd, heeft verklaard dat hij daartegen geen bedenkingen heeft.

2.2. Voor het project is ingevolge artikel 6.5, eerste lid, van het Bor een verklaring van geen bedenkingen van de raad vereist. De raad heeft in dit geval volstaan met het ter inzage leggen van een blanco ontwerp-verklaring van geen bedenkingen. De rechtbank heeft daarin terecht geen grond gezien voor het oordeel dat het college geen gebruik mocht maken van de op 21 september 2011 door de raad afgegeven verklaring van geen bedenkingen. Hierbij is in aanmerking genomen dat gelijktijdig met de blanco ontwerp-verklaring de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage heeft gelegen. Uit deze ontwerp-omgevingsvergunning kon [appellant] afleiden dat met de blanco ontwerp-verklaring tot uitdrukking is gebracht dat de raad vooralsnog kon instemmen met het in de ontwerp-omgevingsvergunning omschreven project. Tegen de ontwerp-omgevingsvergunning heeft [appellant] zienswijzen ingediend. Van deze zienswijzen, die gelet op het voorgaande evenzeer van belang waren voor de vereiste verklaring van geen bedenkingen, was de raad bij de afgifte van die verklaring op de hoogte.

Voor zover de raad onvoldoende zou zijn voorgelicht, nu hij, zoals [appellant] stelt, is uitgegaan van het in de aanvraag vermelde bruto vloeroppervlak van 1570 m², kan dit [appellant] evenmin baten. De raad was ten tijde van het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen ook op de hoogte van het in opdracht van het college verrichte oppervlakteonderzoek, dat onderdeel uitmaakt van het besluit van 23 september 2011 en waarin is vermeld dat het bruto vloeroppervlak ongeveer 1770 m² bedraagt. Het verschil is, zoals het college ter zitting heeft toegelicht, ontstaan doordat in de aanvraag om omgevingsvergunning het netto vloeroppervlak was opgenomen. Voorts was de raad bekend met de bij het besluit behorende tekeningen en het op het perceel beoogde gebruik. Ook in zoverre heeft de rechtbank terecht geen grond gezien voor het oordeel dat het college geen gebruik mocht maken van de verklaring van geen bedenkingen.

Het betoog faalt.

3. Voor zover [appellant] betoogt dat het bouwplan met de revisietekeningen van 2 juli 2012 dusdanig is gewijzigd ten opzichte van de bij het besluit van 23 september 2011 behorende tekeningen dat een nieuwe aanvraag diende te worden ingediend, faalt dit betoog, nu de in deze revisietekeningen opgenomen wijzigingen, zoals ter zitting door het college genoegzaam is toegelicht, kunnen worden aangemerkt als wijzigingen van ondergeschikte aard.

4. Voorts betoogt [appellant] dat de rechtbank heeft miskend dat in de ruimtelijke onderbouwing behorende bij het bouwplan geen redenen worden gegeven waarom afwijking van de ter plaatse geldende bestemmingsplannen wenselijk is voor de omgeving. Hij voert hiertoe aan dat de impact van het bouwplan op de leefomgeving en de historische omgeving zo groot is, dat het daarin niet past. Daarnaast betoogt [appellant] dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het bouwplan in onvoldoende parkeerplaatsen voorziet. Hij voert hiertoe aan dat het college in dat verband ten onrechte van betekenis heeft geacht dat Green Retailhouse B.V. een overeenkomst zal sluiten over tien te realiseren parkeerplaatsen op privéterrein van een derde.

4.1. In de aan het project ten grondslag liggende "Ruimtelijke onderbouwing Kleiweg 27-31" van 7 maart 2011 (hierna: de ruimtelijke onderbouwing) is vermeld dat de voorzijde van het projectgebied, gelegen aan de Kleiweg, is ingericht als hoofdwinkelstraat. De achterzijde van het perceel is ingericht als parkeerplein. Verder ligt het projectgebied volgens de ruimtelijke onderbouwing midden in het kernwinkelgebied en is het gebied uitstekend te bereiken met de fiets of te voet. Het college heeft zich in de ruimtelijke onderbouwing op het standpunt gesteld dat door het toestaan van een grotere winkelketen in grotere panden wordt voldaan aan het beleidsuitgangspunt zoals dat is opgenomen in de Stadsvisie 2010 en de Economische Visie Gouda 2005-2010. Hierin is vermeld dat relevant is dat de binnenstad vitaal wordt gehouden, maar dat de

kwaliteit van het kernwinkelgebied eveneens dient te worden versterkt. Weliswaar zal door de verlening van de omgevingsvergunning een winkel ontstaan van grote omvang, maar het bouwplan laat volgens de ruimtelijke onderbouwing de op het perceel aanwezige parcellering in stand, nu de gevels van de panden niet breder worden dan de afstand tussen de bestaande zijdelingse perceelsgrenzen en de aanwezige parcellering zichtbaar blijft doordat de doorbreking van de gebouwen 5 m achter de voorgevels plaatsvindt. Daarnaast blijven de verdiepingsvloeren volgens de ruimtelijke onderbouwing zichtbaar en kan het gebouw worden teruggebracht in de oorspronkelijke staat. Het college heeft zich voorts op het standpunt gesteld dat de bestaande historische bouwstructuur en de kappen van de Kleiweg 27 en 29 geheel worden behouden, geconserveerd en waar nodig gerestaureerd.

Hetgeen [appellant] in hoger beroep heeft aangevoerd omtrent de nadelige effecten van de bouw op de omgeving biedt, gelet op de in de ruimtelijke onderbouwing ter zake daarvan vermelde feiten en omstandigheden en gelet op de bijdrage van de bouw aan de gewenste versterking van het kernwinkelgebied, geen grond voor het oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat in zoverre aan het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing ten grondslag ligt. Dat in de ruimtelijke onderbouwing een visie wordt gegeven over de ontwikkeling van de omgeving van het perceel in de toekomst, betekent niet dat, zoals [appellant] betoogt, de ruimtelijke onderbouwing onjuist is. De enkele omstandigheid dat het college medewerking heeft verleend aan de totstandkoming van de ruimtelijke onderbouwing betekent evenmin dat aan het besluit geen deugdelijke motivering ten grondslag ligt.

Het betoog faalt in zoverre.

4.2. Het project vereist volgens de ruimtelijke onderbouwing 44 parkeerplaatsen. Het college heeft vanwege de fysieke onmogelijkheid het benodigde aantal parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren ontheffing verleend van de in artikel 2.5.30 van de bouwverordening gestelde parkeereis.

Ten gevolge van het bouwplan zullen tien openbare parkeerplaatsen van de 51 parkeerplaatsen in het gebied Slapperdal verdwijnen. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat de compensatie van deze tien parkeerplaatsen voldoende is gewaarborgd, nu aan het besluit de voorwaarde is verbonden dat de tien parkeerplaatsen die verdwijnen op het aangrenzende perceel worden gecompenseerd.

In het besluit van 23 september 2011 is volstaan met een overweging over vorenbedoelde compensatie. Met die overweging zijn evenwel op zichzelf geen rechtsgevolgen in het leven geroepen. Een voorwaarde over die compensatie is, anders dan het college stelt, aan dat besluit niet verbonden. Voorts was Green Retailhouse B.V. tijdens de behandeling van het beroep bij de rechtbank nog in onderhandeling met ImmoSelekt over het realiseren van tien parkeerplaatsen op het naast het perceel van Green Retailhouse B.V. gelegen terrein van ImmoSelekt. Tijdens die behandeling was bekend dat ImmoSelekt geen voorstander was van het aanleggen van tien openbare parkeerplaatsen op zijn terrein en hebben ImmoSelekt en Green Retailhouse B.V. gesproken over het toepassen van een pasjessysteem waarbij alleen aan omwonenden een pasje zou worden verstrekt, al dan niet tegen betaling, waardoor mogelijk geen openbare parkeerplaatsen zouden worden gerealiseerd. Verder heeft Green Retailhouse B.V. bij die gelegenheid, voor het geval dat geen overeenstemming met ImmoSelekt zou worden bereikt, gezegd dat er in de buurt van het project op grond in eigen beheer mogelijk parkeerplaatsen zouden kunnen worden gerealiseerd. Onder de voormelde omstandigheden heeft de rechtbank ten onrechte aannemelijk geacht dat de tien openbare parkeerplaatsen die door het bouwplan verdwijnen, ook daadwerkelijk zullen worden gecompenseerd.

Het betoog slaagt.

Ter zitting bij de Afdeling is gebleken dat de onderhandelingen tussen ImmoSelekt en Green Retailhouse B.V. niet hebben geleid tot overeenstemming over het aanleggen van tien parkeerplaatsen en dat Green Retailhouse B.V. tot op heden niet op andere wijze in parkeerplaatsen heeft voorzien. Dat het college, zoals het ter zitting bij de Afdeling heeft

toegelicht, in de omgeving twintig parkeerplaatsen zal aanleggen, betekent nog niet dat daarmee is voldaan aan voormelde compensatie van het wegvallen van tien parkeerplaatsen. Ter zitting is gebleken dat in sommige gevallen ten behoeve van deze twintig parkeerplaatsen nadere besluiten zijn vereist, zoals een omgevingsvergunning voor het vellen van een boom. Daarnaast is, zoals het college ter zitting heeft toegelicht, de herinrichting van het gebied Slapperdel niet alleen gericht op compensatie van de tien ten gevolge van het bouwplan te compenseren parkeerplaatsen, maar spelen daarbij eveneens andere belangen, zoals de visie van het college op de ontwikkeling van het gebied Slapperdel en de bestaande vraag naar parkeerplaatsen binnen het gehele gebied, een rol. Derhalve bestaat nog steeds onvoldoende zekerheid over de compensatie van voormelde tien openbare parkeerplaatsen.

5. Voorts betoogt [appellant] dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het bouwplan onlosmakelijk is verbonden met de herinrichting van het gebied Slapperdel. Hij voert hiertoe aan dat de hele woonwijk dient te worden aangepast ten gevolge van het bouwplan om, onder andere, voldoende parkeervoorzieningen in de omgeving aan te kunnen bieden.

5.1. Ingevolge artikel 2.7, eerste lid, van de Wabo draagt de aanvrager van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit die behoort tot verschillende categorieën activiteiten als bedoeld in de artikelen 2.1 en 2.2, onverminderd het bepaalde in artikel 2.10, tweede lid, er zorg voor dat de aanvraag betrekking heeft op elk van die activiteiten.

5.2. Weliswaar heeft het college plannen met de omgeving van het perceel waarop het project is voorzien, maar deze activiteiten zijn, anders dan [appellant] betoogt, geen activiteiten die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden in de zin van artikel 2.7, eerste lid, van de Wabo. De beoogde inrichting van het gebied Slapperdel vormt geen onderdeel van de aanvraag waarop het college dient te beslissen en is ook fysiek te onderscheiden van het project waarop de thans in geding zijnde omgevingsvergunning betrekking heeft. De rechtbank heeft derhalve terecht geen aanleiding gezien voor het oordeel dat de door [appellant] gestelde activiteiten onlosmakelijk verbonden zijn met het project als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, van de Wabo. Gelet op het voorgaande behoeft het betoog van [appellant] dat het college een nieuw bodemonderzoek dient te verrichten voordat het gebied Slapperdel opnieuw zal worden ingericht evenmin bespreking. Het betoog faalt.

6. [appellant] betoogt voorts dat de rechtbank heeft miskend dat, nu omwonenden bezwaren hebben tegen het project, het college ten onrechte heeft nagelaten te onderzoeken of er alternatieven voor het bouwplan bestaan. Volgens [appellant] zijn die alternatieven voorhanden en hebben deze economisch gezien minder gevolgen voor de overige ondernemers in de omgeving zullen hebben.

6.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 2 juni 2010 in zaak nr. 200808749/1), moet een college van burgemeester en wethouders besluiten over het bouwplan, zoals dat bij hem is ingediend. Indien het op zichzelf aanvaardbaar is, kan het bestaan van alternatieven slechts tot het onthouden van medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren. De Wabo geeft geen aanleiding om daar ten aanzien van een omgevingsvergunning die met toepassing van artikel 2.12 van de Wabo wordt verleend, anders over te oordelen. De rechtbank heeft terecht overwogen dat [appellant] niet aannemelijk heeft gemaakt dat concrete alternatieven bestaan waarmee een gelijkwaardig of beter resultaat kan worden bereikt. De door [appellant] aangedragen locatie bij het Zuidelijk Stationsgebied is, zoals het college verder heeft toegelicht ter zitting niet gelijkwaardig aan het onderhavige perceel. [appellant] heeft verder niet onderbouwd aan de hand van concrete gegevens dat de thans voorziene bouw zodanig nadelige gevolgen heeft voor in de omgeving van het perceel gevestigde ondernemingen dat het college om die reden in redelijkheid de omgevingsvergunning niet heeft kunnen verlenen. Het betoog faalt.

7. Verder betoogt [appellant] dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de omgevingsvergunning niet in redelijkheid kon worden verleend, omdat de in de nabijheid van het project gebouwde Onze Lieve Vrouwetoren schade zal ondervinden ten gevolge van de realisering van het bouwplan vanwege het bouwverkeer. Voorts betoogt hij dat de rechtbank geen rekening heeft gehouden met de omstandigheid dat de op te richten winkel zal worden gebruikt door een tijdelijke huurder.

7.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 29 april 2009 in zaak nr. 200806326/1/H1) kan de te verwachten schade als gevolg van de uitvoering van het bouwplan in de belangenafweging in het kader van vrijstellingverlening slechts een rol spelen voor zover op voorhand vaststaat dat de uitvoering van bouwwerkzaamheden onvermijdelijk leidt tot schade aan de omgeving. De Wabo geeft geen aanleiding om daar ten aanzien van een omgevingsvergunning die met toepassing van artikel 2.12 van de Wabo wordt verleend, anders over te oordelen. De rechtbank heeft in hetgeen [appellant] betoogt terecht geen grond gezien voor het oordeel dat op voorhand vaststaat dat de uitvoering van de bouwwerkzaamheden onvermijdelijk tot zodanige schade zou leiden dat de omgevingsvergunning niet had mogen worden verleend. Hierbij is van belang dat het college te kennen heeft gegeven dat afspraken zijn gemaakt over de ontsluiting van het bouwverkeer dat langs de monumentale kerk rijdt.

Dat de op te richten winkel wordt gehuurd voor een periode van tien jaar, wat daar van zij, leidt evenmin tot het oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college in redelijkheid omgevingsvergunning heeft kunnen verlenen. Op voorhand is niet aannemelijk dat de te realiseren winkel na afloop van deze termijn niet zal worden gebruikt.

8. Op het betoog van [appellant] dat de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit ten onrechte een positief welstandsadvies heeft afgegeven is de rechtbank in de aangevallen uitspraak ingegaan. In hoger beroep heeft [appellant] geen redenen aangevoerd waarom de aangevallen uitspraak in dit opzicht onjuist, dan wel onvolledig zou zijn. Er bestaat derhalve in zoverre geen aanleiding voor vernietiging van de aangevallen uitspraak. Nu de wijzigingen in de revisietekeningen van 2 juli 2012 van ondergeschikte aard zijn, treft het betoog van [appellant] dat het college wegens die wijzigingen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit opnieuw om een welstandsadvies zou dienen te vragen, evenmin doel.

9. Voor zover [appellant] betoogt dat hetgeen is gebouwd in afwijking is gebouwd van hetgeen is vergund, nu gaten zijn geboord in een staalconstructie, kan dit betoog niet leiden tot het door hem daarmee beoogde doel. De uitvoering van de omgevingsvergunning is in deze procedure niet aan de orde. Voor zover [appellant] eerst in hoger beroep zijn bezorgdheid uit over de constructieberekeningen van de staalconstructie van het te realiseren bouwplan, dient deze grond buiten beschouwing te worden gelaten. Aangezien het hoger beroep is gericht tegen de aangevallen uitspraak en niet gebleken is dat deze grond niet reeds bij de rechtbank had kunnen worden aangevoerd en [appellant] dit uit een oogpunt van een zorgvuldig en doelmatig gebruik van rechtsmiddelen en omwille van de zekerheid van de andere partijen omtrent hetgeen in geschil is, had behoren te doen.

10. Het hoger beroep is, gelet op overweging 4.2, gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling het beroep tegen het besluit van 23 september 2011 van het college onder verwijzing naar hetgeen onder 4.2 is overwogen alsnog gegrond verklaren. Dat besluit komt wegens strijd met artikel 3:46 van de Awb voor vernietiging in aanmerking.

11. Het college dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. verklaart het hoger beroep gegrond;

II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage van 14 maart 2012 in zaken nrs. 11/8431 en 11/8459;

III. verklaart het bij de rechtbank ingestelde beroep gegrond;

IV. vernietigt het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Gouda van 23 september 2011;

V. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Gouda tot vergoeding van bij [appellant A] en [appellant B] in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 874,00 (zegge: achthonderdvierenzeventig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

VI. gelast dat het college van burgemeester en wethouders van Gouda aan [appellant A] en [appellant B] het door hen betaalde griffierecht ten bedrage van € 384,00 (zegge: driehonderdvierentachtig euro) voor de behandeling van het beroep en het hoger beroep vergoedt. Aldus vastgesteld door mr. R. van der Spoel, voorzitter, en mr. C.J.M. Schuyt en mr. D.J.C. van den Broek, leden, in tegenwoordigheid van mr. D.A.B. Montagne, ambtenaar van staat.

w.g. Van der Spoel w.g. Montagne

voorzitter ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 27 december 2012

Uitspraak

201002789/1/H1.

Datum uitspraak: 3 november 2010

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op het hoger beroep van:

[appellante], gevestigd te [plaats],

tegen de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 9 februari 2010 in zaak nr. 09/1370 in het geding tussen:

[appellante]

en

het college van burgemeester en wethouders van Schiedam.

1. Procesverloop

Bij besluit van 16 september 2008 heeft het college geweigerd aan [appellante] vrijstelling en bouwvergunning te verlenen voor het bouwen van een dakopbouw en van een serre aan de voorzijde van het pand op het perceel [locatie] te Schiedam.

Bij besluit van 19 maart 2009 heeft het college het door [appellante] daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 9 februari 2010, verzonden op dezelfde dag, heeft de rechtbank het door [appellante] daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard, het besluit van 19 maart 2009 vernietigd, voor wat betreft het gedeelte waar in bezwaar wordt gehandhaafd dat het bouwplan niet voldoet aan redelijke eisen van welstand, bepaald dat de rechtsgevolgen van het vernietigde gedeelte van dat besluit geheel in stand blijven en bepaald dat deze uitspraak in de plaats treedt van dit gedeelte van het besluit. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft [appellante] bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 22 maart 2010, hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

[appellante] heeft nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 27 september 2010, waar [appellante], vertegenwoordigd door mr. E.M. Richel, is verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Het bouwplan, dat voorziet in legalisering van de reeds gerealiseerde serre en dakopbouw, is in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan "Binnenstad 2003". Het college heeft geweigerd daarvan krachtens artikel 19, derde lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (hierna: de WRO), gelezen in verbinding met artikel 20, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985, vrijstelling te verlenen.

2.2. [appellante] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het college in redelijkheid heeft kunnen weigeren vrijstelling te verlenen. Volgens haar heeft de rechtbank die weigering ten onrechte terughoudend getoetst, nu niet zij maar haar rechtsvoorgangster onder bijzondere titel zonder bouwvergunning begonnen is met het oprichten van de serre en de dakopbouw, hetgeen voor haar niet kenbaar was, en het college de illegale bouwwerkzaamheden niet heeft laten stilleggen. Voorts voert [appellante] aan dat de bebouwingsgrenzen in het bestemmingsplan verkeerd zijn getrokken en dat het stedenbouwkundige advies van 21 augustus 2008, dat aan de weigering vrijstelling te verlenen ten grondslag ligt, niet deugdelijk is. In dat verband verwijst zij naar een door haar overgelegd advies van BOCOM Projectadvisering van 20 augustus 2008.

2.2.1. Het besluit al dan niet vrijstelling te verlenen van het bestemmingsplan behoort tot de bevoegdheid van - in dit geval - het college, waarbij het college, zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 2 juni 2010 in zaak nr. 200908749/1/H1), beleidsvrijheid heeft en de

rechter zich moet beperken tot de vraag, of het college in redelijkheid heeft kunnen komen tot zijn besluit de vrijstelling al dan niet te verlenen. Voor een andere toetsingsmaatstaf biedt artikel 19, derde lid, van de WRO, wat er ook zij van de door [appellante] gestelde feiten en omstandigheden, geen ruimte. De rechtbank heeft de weigering vrijstelling te verlenen dan ook terecht beperkt getoetst.

De rechtbank heeft verder terecht geoordeeld dat het betoog dat de bebouwingsgrenzen in het bestemmingsplan verkeerd zijn getrokken naar voren had moeten worden gebracht in de bestemmingsplanprocedure. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 16 april 2008 in zaak nr. 200705766/1), strekt de mogelijkheid om in een procedure die is gericht tegen een besluit omtrent de weigering vrijstelling en bouwvergunning voor een bouwplan te verlenen de gelding van de toepasselijke bestemmingsregeling aan de orde te stellen niet zover dat het desbetreffende onderdeel van het bestemmingsplan aldus opnieuw kan worden onderworpen aan de bij de goedkeuring van dat plan te hanteren toetsingsmaatstaf, waartegen een procedure bij de Afdeling mogelijk is geweest.

2.2.2. In het stedenbouwkundige advies van 21 augustus 2008 is vermeld dat de serre aan de voorzijde van de woning afbreuk doet aan de bestaande bebouwingstypologie van de woning. Volgens dat advies worden bestaande uitzichten/doorzichten langs de voorgevelzijde weggenomen en heeft de bebouwing aan die zijde een ongewenste verdichting van het straatprofiel en de bestaande ruimte tot gevolg en gaat deze ten koste van de te handhaven groene voortuinen. Opgemerkt wordt dat rekening dient te worden gehouden met precedentwerking.

2.2.3. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat het college onder verwijzing naar het stedenbouwkundige advies in redelijkheid heeft kunnen weigeren vrijstelling te verlenen. In dat verband heeft zij met juistheid geconcludeerd dat het advies van BOCOM geen concrete aanknopingspunten biedt voor twijfel aan de juistheid of volledigheid van dat advies. Daarbij wordt in aanmerking genomen dat in het advies van BOCOM, voor zover dat al betrekking heeft op stedenbouwkundige aspecten en niet op redelijke eisen van welstand, in het geheel niet wordt ingegaan op het stedenbouwkundige advies, dat van latere datum is. Ook de omstandigheid dat in het stedenbouwkundige advies is vermeld dat de voortuin ruime afmetingen heeft waardoor eventuele negatieve effecten op de omgeving beperkt blijven en dat er daarom, ondanks een negatief stedenbouwkundige advies, wellicht onvoldoende grond is tot handhaven, leidt niet tot een ander oordeel. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat die passage niet afdoet aan de verrichte stedenbouwkundige toets, omdat handhaving nu niet ter beoordeling staat.

In de enkele stelling in het advies van BOCOM dat in het betrokken gedeelte van de Warande de heilige status van de rooilijn reeds is opgeheven, heeft de rechtbank voorts terecht geen grond gezien voor het oordeel dat het college zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat een verdere toename van bebouwing voor de voorgevelrooilijn onwenselijk is en het derhalve, mede met het oog op precedentwerking, niet wil afwijken van de bebouwingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. De stelling dat bij de vaststelling van het bestemmingsplan in 2003 in ieder geval bij twee woningen in de directe omgeving de uitbouw aan de voorzijde is gelegaliseerd, maakt dat standpunt evenmin onredelijk. Verder heeft de rechtbank terecht geen grond gezien voor het oordeel dat het college bij de afweging van alle betrokken belangen doorslaggevende betekenis had moeten toekennen aan de omstandigheid dat [appellante], naar gesteld, op het moment dat zij de woning kocht niet wist dat de serre en dakopbouw illegaal waren opgericht. Het college heeft dat in redelijkheid voor rekening en risico van [appellante] kunnen laten komen.

Het betoog faalt.

2.3. [appellante] betoogt voorts dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het college zich, gelet op het ter zitting overgelegde advies van de Commissie Welstand en Monumenten van 30 juni 2009, op het standpunt heeft mogen stellen dat het bouwplan in strijd is met redelijke eisen van welstand. Daartoe voert zij aan dat de rechtbank haar ten onrechte niet in de gelegenheid heeft gesteld dat advies met een advies van een andere deskundige te bestrijden.

2.3.1. Het betoog faalt. Uit het proces-verbaal van het verhandelde ter zitting en de aangevallen uitspraak kan worden afgeleid dat [appellante] desgevraagd zonder voorbehoud heeft verklaard er geen bezwaar tegen te hebben dat de rechtbank het advies van 30 juni 2009 bij haar beoordeling betreft. Onder die omstandigheden heeft de rechtbank geen aanleiding hoeven zien [appellante] na de zitting in de gelegenheid te stellen om dat advies met een advies van een andere deskundige te bestrijden.

2.4. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd.

2.5. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

bevestigt de aangevallen uitspraak.

Aldus vastgesteld door mr. C.H.M. van Altena, voorzitter, en mr. C.J. Borman en mr. J. Hoekstra, leden, in tegenwoordigheid van mr. T. van Goeverden-Clarenbeek, ambtenaar van Staat.

w.g. Van Altena w.g. Van Goeverden-Clarenbeek

voorzitter ambtenaar van Staat

Uitgesproken in het openbaar op 3 november 2010

Bijlage 3

Eerste gesprek eigenaren camping

Op 9 januari 2019 is Solarfields naar de camping gekomen om met de twee eigenaren over het plangebied te spreken. Zij gaven hierbij aan dat

- (i) zij het park te dicht op de camping vinden komen te liggen;
- (ii) zij de ligging van het park een bedreiging t.a.v. het aantrekken van toeristen vinden;
- (iii) de houtwal die thans om de camping ligt in de winter zonder blad is waardoor het park zichtbaar wordt voor de campinggasten.

Ad (i), de eigenaren gaven aan dat een afstand van 40 à 50 meter tussen het park en de camping voor het beter zou zijn dan de huidige 10 meter welke thans is gepland. Hierop heeft Solarfields uiteengezet dat het afsnijden van een dergelijke afstand van een park dusdanig verliesgevend voor een zonnepark zal zijn dat dit niet meer door het zonnepark gedragen kan worden en daarmee geen park kan worden gerendeerd. Solarfields heeft aangegeven het wijzigen van de afstand aan de gemeente Groningen voor te leggen om te bezien of dit met een ander deel van het plangebied zou kunnen worden gecompenseerd.

Ad (ii) de ligging van het park zou een bedreiging vormen voor het aantrekken van toeristen. Solarfields heeft hiervoor begrip getoond en aangegeven te willen hierin te willen meedenken hoe dit eventueel op te pakken is. Met hierbij in het achterhoofd houdend dat de meeste toeristen voor de stad Groningen zullen komen en niet persé voor de omgeving en er veel Oost-Europese werknemers op het park aanwezig zijn i.v.m. werkzaamheden in de omgeving. Hierop is Solarfields terug gekomen in het vervolg gesprek met de eigenaren (zie hierna onder kopje "Camping Groningen Internationaal").

Ad (iii) De betreffende houtwal kan dusdanig worden aan- en ingepast naar de specifieke wensen van de eigenaren van de camping en wel zodanig dat het park uit het zicht van de camping zal kunnen komen door het planten van bomen en/of struiken die hun blad in de winter behouden.

In dit gesprek heeft Solarfields de eigenaren van de camping aangeboden om de volledige elektriciteitsrekening voor de camping te voldoen indien het park is gerealiseerd.

Vervolggesprek eigenaren camping

Toegezegd werd om een vervolggesprek hierover te hebben welke plaats vond op 15 februari 2019.

Hierin is het volgende aan de orde gekomen.

(a) De gemeente Groningen heeft aangegeven niet te willen afwijken van de opgestelde gebiedsvisie (mede opgesteld met de landschapsarchitect van Veenenbosch en Bosch). Solarfields kan derhalve de noodzakelijke compensatie ten gevolge van het afsnijden van de afstand tussen het park en de camping met 40 à 50 meter niet op een andere wijze opvangen. Hierop reageerden de eigenaren teleurgesteld;

(b) Verder is er gesproken over de eventuele bedreiging welke de camping als gevolg van het zonnepark zou kunnen hebben met betrekking tot het aantrekken van toeristen. Solarfields heeft hierin willen meedenken en aangeboden om mee te werken aan het realiseren van het idee een duurzame camping te realiseren, waarbij zij wil helpen de camping te verduurzamen, door bijvoorbeeld voor de toeristen elektrische fietsen aan te schaffen inclusief de benodigde oplaadpunten en het assisteren en bekostigen van een (duurzame) marketingcampagne hiervoor.

Ondanks voornoemde voorstellen lieten de eigenaren weten hun bedenkingen te hebben en eventueel te willen procederen. Hierbij gaven ze aan om hun mogelijkheden te willen overwegen en hiervoor tevens een gesprek met de gemeente Groningen te willen aangaan. Solarfields heeft aangegeven hen gegevens van de betreffende contactpersoon van de gemeente Groningen toe te sturen. Dit heeft zij gedaan, echter voor zover ons bekend hebben de eigenaren hier verder geen gevolg meer aangegeven en de gemeente aldus niet meer uitgenodigd om e.e.a. verder door te spreken.